

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
AÇIK VE UZAKTAN EĞİTİM FAKÜLTESİ

REASÜRANS UYGULAMALARI

BANKACILIK VE SİGORTACILIK

ÖĞR. GÖR. AYŞE MERMER

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
AÇIK VE UZAKTAN EĞİTİM FAKÜLTESİ

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
AÇIK VE UZAKTAN EĞİTİM FAKÜLTESİ

BANKACILIK VE SİGORTACILIK ÖNLİSANS PROGRAMI

REASÜRANS UYGULAMALARI

Öğr. Gör. Ayşe Mermer

Yazar Notu

Elinizdeki bu eser, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi'nde okutulmak için hazırlanmış **bir ders notu niteliğindedir.**

ÖNSÖZ

Bu derste sevgili öğrencilerimize reasürans (re-insurance) kavramı ve detayları hakkında bilgilendirme yapılacaktır.

Başarılar diliyorum.

Ayşe Mermer, İstanbul, 2015

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
KISALTMALAR	VIII
YAZAR NOTU	IX
1.REASÜRANSIN TARİHSEL GELİŞİMİ, TANIMI VE SİGORTA SÖZLEŞMELERİ İLE REASÜRANS ANLAŞMALARININ ÖZELLİKLERİ	1
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	2
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	3
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	4
Anahtar Kavramlar	5
Giriş	6
1.1.Reasüransın tarihsel gelişimi.....	7
1.2 Reasüransın tanımı ve sigorta sözleşmeleri ile reasürans anlaşmalarının özellikleri	8
.....	8
Uygulamalar.....	10
Uygulama Soruları	11
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	12
Bölüm Soruları.....	13
2. REASÜRANS ANLAŞMALARININ TEMEL PRENSİPLERİ	15
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	16
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	17
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	18
Anahtar Kavramlar	19
Giriş	20
2.1. Reasürans Anlaşmalarının Temel Prensipleri	21
Uygulamalar.....	24
Uygulama Soruları	25
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	26
Bölüm Soruları.....	27
3. REASÜRANSA OLAN İHTİYAÇ VE REASÜRANSIN FONKSİYONLARI 29	
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	30
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	31

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	32
Anahtar Kavramlar	33
Giriş	34
3.1. Reasüransa olan ihtiyaç ve reasüransın fonksiyonları	35
Uygulamalar.....	39
Uygulama Soruları	40
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	41
Bölüm Soruları.....	42
4. REASÜRANS METODLARI	44
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	45
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	46
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	47
Anahtar Kavramlar	48
Giriş	49
4.1. İhtiyari Reasürans	50
Uygulamalar.....	53
Uygulama Soruları	54
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	55
Bölüm Soruları.....	56
5. BÖLÜŞMELİ OTOMATİK REASÜRANS ANLAŞMALARI / KOT-PAR ANLAŞMALARI	58
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	59
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	60
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	61
Anahtar Kavramlar	62
Giriş	63
5.1. Bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmaları	64
Uygulamalar.....	67
Uygulama Soruları	68
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	69
Bölüm Soruları.....	70
6. BÖLÜŞMELİ OTOMATİK REASÜRANS ANLAŞMALARI / EKSEDAN ANLAŞMALARI	72
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	73

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	74
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	75
Anahtar Kavramlar	76
Giriş	77
5.1. Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmaları / Eksedan Anlaşmaları	78
Uygulamalar.....	82
Uygulama Soruları	83
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	84
Bölüm Soruları.....	85
7. BÖLÜŞMELİ OTOMATİK REASÜRANS ANLAŞMALAR / OPEN COVER (İHTİYARİ ZORUNLU) VE KOT-PAR / EKSEDAN KARIŞIMI ANLAŞMALAR / ÖZELLİKLERİ ANLAŞMALAR	87
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	88
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	89
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	90
Anahtar Kavramlar	91
Giriş	92
7.1. Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmaların / Open Cover (İhtiyari Zorunlu) Anlaşmalar	93
7.2. Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmaları / Kot-Par / Eksedan Karışımı Anlaşmalar / Özellikleri	93
Uygulamalar.....	96
Uygulama Soruları	97
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	98
Bölüm Soruları.....	99
8. BÖLÜŞMELİ ORTAK REASÜRANS ANLAŞMALARININ ORTAK HÜKÜMLERİ (WORDİNG)	101
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	102
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	103
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	104
Anahtar Kavramlar	105
Giriş	106
8.1. Bölüşmeli Ortak Reasürans Anlaşmalarının Ortak Hükümleri (Wording).....	107
Uygulamalar.....	111
Uygulama Soruları	112

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	113
Bölüm Soruları.....	114
9. BÖLÜŞMELİ OTOMATİK REASÜRANS ANLAŞMALARININ ORTAK HÜKÜMLERİ (WORDİNGİ).....	116
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	117
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	118
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	119
Anahtar Kavramlar	120
Giriş	121
9.1.Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmalarının Ortak Hükümleri (Wordingi).....	122
Uygulamalar.....	127
Uygulama Soruları	128
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	129
Bölüm Soruları.....	130
10. BÖLÜŞMESİZ REASÜRANS ANLAŞMALARI / HASAR FAZLASI (EXCESS OF LOSS) VE HASAR ORANI FAZLASI (STOP LOSS).....	132
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	133
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	134
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	135
Anahtar Kavramlar	136
Giriş	137
10.1. Bölüşmesiz Reasürans Anlaşmaları / Hasar Fazlası (Excess Of Loss)	138
Uygulamalar.....	141
Uygulama Soruları	142
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	143
Bölüm Soruları.....	144
11. HASAR FAZLASI ANLAŞMALARININ ORTAK HÜKÜMLERİ VE EXCESS OF LOSS.....	146
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	147
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	148
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	149
Anahtar Kavramlar	150
Giriş	151
11.1. Hasar Fazlası Anlaşmalarının Ortak Hükümleri	152

11.2. Bölüşmesiz Reasürans Anlaşmaları / Hasar Oranı Fazlası (Stop Loss)	153
Uygulamalar.....	155
Uygulama Soruları	156
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	157
Bölüm Soruları.....	158
12. BÖLÜŞMESİZ REASÜRANS ANLAŞMALARI / POOL ANLAŞMALARI	160
.....	
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	161
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	162
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	163
Anahtar Kavramlar	164
Giriş	165
12.1. Bölüşmesiz Reasürans Anlaşmaları / Pool Anlaşmaları.....	166
Uygulamalar.....	168
Uygulama Soruları	169
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	170
Bölüm Soruları.....	171
13. REASÜRANS UYGULAMALARI.....	173
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	174
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	175
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	176
Anahtar Kavramlar	177
Giriş	178
13.1. Reasürans uygulamaları	179
13.1.1. Yangın Branşı	179
13.1.2. Nakliyat Branşı	179
Uygulamalar.....	182
Uygulama Soruları	183
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	184
Bölüm Soruları.....	185
14. REASÜRANS UYGULAMALARI.....	187
Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?.....	188
Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular.....	189
Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri	190

Anahtar Kavramlar	191
Giriş	192
14.1. Reasürans Uygulamaları	193
14.1.1 Tarım Branşı	193
14.1.2. Kaza Branşı	196
Uygulamalar.....	197
Uygulama Soruları	198
Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti.....	199
Bölüm Soruları.....	200
KAYNAKÇA.....	202

KISALTMALAR

REASÜRANS : Re insurance- yeniden sigorta

QS : KOT-PAR

KOM: KOMİSYON

XL : EXCESS

STL: STOP LOSS

POL: POLİÇE

YAZAR NOTU

Değerli öğrenciler, bu dersimizde Reasürans / yeniden sigorta konusunda sizlere bilgilendirme yapılacaktır.

Hepinize başarılar diliyorum.

Kitapta konular olabildiğince özlü sunulmaya çalışılmış, Reasürans ve detaylarına ilişkin konuların pekişmesi için dört farklı formatta sorular mevcuttur. Bunlardan biri olan Uygulamalar başlığında yer alan çözümlü problemler sayesinde, bölüm içinde anlatılan kavram ve nosyonları pekiştirme olanağını bulacaksınız. Uygulama Soruları başlığındaki grupta ise Uygulamalara benzer ancak bizzat kendinizin de araştıracağı somut verilere ilişkin sorular yer almaktadır. Bölüm Soruları başlığında kendinizi deneme fırsatı bulacağınız çoktan seçmeli onar adet soru bulunmaktadır. Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular kısmında ise daha ziyade öğrendiğiniz bilgileri pratik yaşama uygulama olanaklarını düşündürten soruları bulacaksınız.

Ayşe MERMER

**1.REASÜRANSIN TARİHSEL GELİŞİMİ, TANIMI VE SİGORTA
SÖZLEŞMELERİ İLE REASÜRANS ANLAŞMALARININ
ÖZELLİKLERİ**

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

1.1. Bu hafta reasüransın tarihsel gelişimi, reasüransın tanımı ve sigorta sözleşmeleri ile reasürans anlaşmalarının özelliklerini öğreneceğiz.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Sigorta poliçesi olmadan reasüranstan bahsedilebilir mi?
- 2) Sigorta branşında ilk poliçe Nakliyat sigorta poliçesi olduğuna göre ilk reasüransanlaşmasının da Nakliyat branşında yapılması olağan mıdır?
- 3) Türkiye reasürans uygulamasına ilişkin ilk yasal düzenleme ne zaman yapılmıştır?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Reasüransın tarihsel gelişimi, tanımı ve sigorta sözleşmeleri ile reasürans anlaşmalarının özellikleri	Reasüransın tarihsel gelişimi, tanımı ve sigorta sözleşmeleri ile reasürans anlaşmalarının özelliklerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Reasürans
- Reasürans anlaşmaları

Giriş

Bu bölümde Reasüransın tarihsel gelişimi, tanımı ve sigorta sözleşmeleri ile reasürans anlaşmalarının temel özelliklerini öğreneceğiz.

1.1.Reasüransın tarihsel gelişimi

Sigorta olmadan reasürans düşünülemediğine göre reasüransın tarihi gelişimini de sigorta süreci içinde izlemek gerekir.

Dünyada uygulama alanında ilk defa görülen sigorta branşı nakliyat olduğu için nakliyata ilişkin reasüransta doğal olarak ilk uygulama alanı olmuştur.

Yapılan araştırmalar göstermiştir ki ilk reasürans anlaşması da bir nakliyat reasüransıdır ve 1370 tarihinde Cenova'dan Kuzey Avrupa da ki Sluys'a giden bir geminin sigortasına aittir.

Gerek 1370 tarihindeki bu bilinen ilk reasürans anlaşması gerekse onu izleyen diğerleri *ihtiyari* reasürans metodu ile yapılmıştır.

Kesilen her poliçenin ayrı ayrı reasüransı olarak yapılan bu ihtiyari reasürans anlaşmaları zaman içinde sigortacılığın gelişmesi, sigorta konularının değerlerinin yükselmesi ve de birçok rizikonun bir araya gelerek kümül teşkil etmeleri sebebiyle yerini *trete* reasüransına bırakmıştır.

İlk reasürans tretesinin tarihi de 1821 dir.

Tek tek rizikoların reasüransı olarak bilinen ihtiyari reasürans işlemleri reasürans şirketleri kurulmadan önce sigorta şirketleri arasında yapılmakta idi.

Ancak zamanla sigorta şirketlerinin gerek kapasitelerini aşan rizikoların çok artması, gerek rekabet ve diğer nedenlerle reasüransa olan ihtiyaç arttığından reasürans şirketleri de kurulmaya başladı.

Bunlara da ilk örnek olarak 1863 te İsviçre de kurulan *Swiss Reassurance Company* gösterilebilir.

İngiltere de ise *Mercantile&General* reasürans şirketi 1907 yılında kurulmuştur.

Ülkemizde de 1929 yılında Milli Reasürans,

1949 yılında Destek Reasürans,

1979 yılında İstanbul Reasürans ve son olarak da 1980 yılında Halk Reasürans kurulmuştur.

1.2 Reasüransın tanımı ve sigorta sözleşmeleri ile reasürans anlaşmalarının özellikleri

25/6/1927 tarihinde kabul edilen 160 sayılı “Mükerrer Sigorta İnhisarı Hakkında ki Kanun” da reasürans “mükerrer sigorta” diye ifade edilmektedir.

Türk Ticaret Kanunu Sigorta Hukuku ile ilgili altıncı kitabında (madde 1403)

Sigortacı, sigorta ettiği menfaati, dilediği şartlarla, tekrar sigorta ettirebilir.

Reasürans, sigortacının sigorta ettirene karşı borç ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz; Sigorta ettirene, tekrar sigorta yapana karşı, doğrudan dava açmak ve istemde bulunma haklarını vermez.

Mükerrer sigorta, sigortacının sigorta ettirene karşı olan borçlarını ıskat etmez düşürmez ve sigorta ettiren kimseye, mükerrer sigortayı yapan sigortacıya karşı doğrudan doğruya dava hakkı vermez” hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, ‘Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkındaki Kanunun’ 59. Maddesinde “Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketlerinin sermaye ve ihtiyat akçelerine göre Türkiye’de akdettiği her nevi sigorta miktarları üzerinden Ticaret Vekaletince musaddak cetveller mucibince kendi yerlerinde muhafaza edebilecekleri kısımdan mütena kısmı kısmen veya tamamen mükerrer sigorta mecburiyetine tabi tutmaya İcra Vekilleri Heyeti salahiyyettardır” denmektedir.

Yasalarımızda mükerrer sigorta veya reasürans diye ifadesini bulan konunun esası ve prensipleri genelde sigortanın da esaslarını ve prensiplerini oluşturur.

Reasürans, sigortacının üzerine aldığı rizikonun başka bir sigortacıya devredilmesi olayıdır. Riskin paylaşımıdır hem primde hem hasarda.

Bir başka ifade ile, sigortacının sorumluluğunun sigortalanması; yani **sigortanın sigortasıdır.**

Bir başka tanım ise sigortacının taşıdığı rizikonun bir kısmını veya tamamını diğer bir sigortacıya veya reasüröre devretmesidir. Burada rizikoyu devralan bir reasürans şirketi olabileceği gibi bir sigorta şirketi de olabilmektedir.

Görülebileceği gibi, bir reasürans olayının meydana gelmesi için her şeyden önce bir sigorta poliçesinin bulunması ve bu sigortaya konu teşkil eden şeyin yani rizikonun da bir başka sigortacıya veya reasüröre devrinin gerçekleşmiş olması gerekir.

Genel olarak reasürans anlaşmaları sigorta sözleşmelerinden üç yönden ayrılır:

1-)Sigorta sözleşmesinin sigortacı ile bir gerçek veya tüzel kişi arasında imzalanmasına rağmen reasürans anlaşmasındaki tarafların ikisi de sigorta şirketi durumunda yani tüzel kişilerdir.

2-)Sigorta aktinde sigortacı direkt olarak sorumluluğu üzerine alır ve hasar ödemelerinde de bütün sorumluluk sigortacıdır. Sigortalı en küçük bir hasarını dahi sigortacısından istemekte ve de almaktadır.

Sigortalının reasürörle her hangi bir ilişkisi yoktur.

Aynı şekilde reasürörün de sigortalıyla bir ilişkisi düşünülemez. Ancak teorik olarak hal böyleyken bugün bazı sigortalılar sigortacısından mali olanakları en fazla ve ilişkilerinde en dürüst reasürörlerle çalışmasını istemektedirler veya buna dikkat etmektedirler. Böylece onlar, hasar halinde reasürörün hasarın bedelini ödeyememe durumu söz konusu olabileceği düşüncesinden hareketle önceden mali olanakları güçlü reasürör seçmek suretiyle kendilerini garanti altına almaya çalışmaktadırlar.

Konunun önemi şundan doğmaktadır:

Teminat vermiş olan sigortacının iflas etmesi halinde müflis sigorta şirketinin reasürans alacakları sigortalıların istifadesine tahsis olunur.

Ancak reasürörün iflası halinde ise sigortacının sigortalısına karşı sorumluluğu tam olarak devam eder.

O nedenle reasürörün iflası sigortacıyı etkileyeceğinden sigortalı güvenli şirket aradığı gibi güvenli reasürör de isteyebilir.

Yine sigortacı reasürörün iflas ettiğini ve de ona devrettiği kısma ait hasarı tahsil edemediğini sigortalısına karşı defi(borçtan kurtulmak için her yola baş vurma) olarak ileri süremez.

Son zamanlarda yapılan bazı reasürans anlaşmalarında görüldüğü gibi, sedanın tasfiyesi halinde reasürör, sigortalıya karşı sorumlu olacağını bildiren bir -cut through- klozu vermişse bu taktirde reasürör doğrudan sigortalıya karşı sorumlu demektir ve sigortalı hasarı müflis sigortacı yerine reasürörden alır.

3-)Hayat ve ferdi kaza dışındaki bütün sigorta sözleşmelerinin tazminat sözleşmesi olmasına karşın reasürans anlaşmalarının tümü tazminat sözleşmeleridir.

Yukarıda belirtilen üç genel ayrıma ilave olarak ayrıca nakliyat ve havacılığın dışında - rizikoların ağırlığı ve de sigorta bedellerinin çok yüksekliği nedeniyle- genelde bütün sigorta muamelelerinin yurt içi yani 'milli'lik vasfı bulunmasına karşın reasürans 'uluslar'arası bir olgudur.

Yine bunlara ilaveten sigortacı ile sigortalının aynı ülkede bulunmasına karşın yani aynı ülkenin vatandaşı olmaları yanında genelde reasürans anlaşmaları ülke dışına taşmakta ve millilikten ziyade ulus ötesi(uluslararası) bir nitelik kazanmaktadır.

Uygulamalar

- 1) Dünya daki reasüransın gelişimi hakkında kaynak bularak araştırma yapılması
- 2) Türkiye deki mükerrer sigorta kanunun çıkarılmasının ardından diğer yasal mevzuatın araştırılması

Uygulama Soruları

- 1) İlk reasürans anlaşması hangi branşta yapılmıştır
- 2) İlk reasürans anlaşması hangi metot ile yapılmıştır
- 3) Mükerrer sigorta kanunu ne zaman çıkarılmıştır

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde reasüransın tarihsel gelişimi, tanımı ve sigorta sözleşmeleri ile reasürans anlaşmalarının özelliklerini, ayrılan noktalarını öğrendik.

Bölüm Soruları

1. Reasüransın ilk uygulama alanı hangi sigorta branşıdır? (Orta)
 - A) Kaza
 - B) Nakliyat
 - C) Sağlık
 - D) Hayat
 - E) Yangın

2. İlk reasürans tetesinin tarihi nedir? (Zor)
 - A) 1821
 - B) 1281
 - C) 1181
 - D) 2012
 - E) 1812

3. 1863 yılında ilk reasürans şirketi hangi ülkede kurulmuştur? (Orta)
 - A) İngiltere
 - B) İsveç
 - C) İspanya
 - D) İsviçre
 - E) İtalya

4. Ülkemizde kurulan ilk reasürans şirketi hangisidir? (Kolay)
 - A) İstanbul Reasürans
 - B) Halk Reasürans
 - C) Milli Reasürans
 - D) Destek Reasürans
 - E) Mükerrer Reasürans

5. 1927 yılında kabul edilen kanunda reasürans ne olarak tanımlanmaktadır? (Orta)
 - A) Yine Sigorta
 - B) Tekrar Sigorta
 - C) İkinci Sigorta
 - D) Yeni Sigorta
 - E) Mükerrer Sigorta

Cevap Anahtarı:

1)B 2)A 3)D 4)C 5)E

2. REASÜRANS ANLAŞMALARININ TEMEL PRENSİPLERİ

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

2.1. Bu hafta reasürans anlaşmalarının temel prensiplerini öğreneceğiz.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Azami iyiniyet prensibin, açıklayınız
- 2) Yakın sebep prensibini açıklayınız
- 3) Halefiyet hakkı Sigortacı için ne kadar önemlidir?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Reasürans anlaşmalarının temel prensipleri	Reasürans anlaşmalarının temel prensiplerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Sigortalanabilir menfaat prensibi
- Azami iyi niyet prensibi
- Tazminat prensibi
- Yakın sebep prensibi
- Halefiyet prensibi

Giriş

Bu bölümde reasürans anlaşmalarının temel prensiplerini inceleyeceğiz.

2.1. Reasürans Anlaşmalarının Temel Prensipleri

SİGORTALANABİLİR MENFAAT PRENSİBİ

Bu prensip sigorta yaptırabilme hakkı olarak da bilinmektedir. Sigortayı ancak sigortalanabilir bir menfaati olan kimse yaptırabilir.

Böyle bir menfaati olmayan kimse sigortalı olamaz.

O halde sigortalanabilir menfaat sigorta yaptırabilmenin kanuni hakkını ifade eder.

Hukuken bir mala sahip olan kişi o malın sigortalısı da olabilmektedir. Bu prensip Türk Ticaret Kanununun 1401. maddesinde ifadesini bulmaktadır.

“Sigortacı bir prim karşılığında diğer bir kimsenin para ile ölçülebilir bir menfaatini halele uğratan bir tehlikenin meydana gelmesi halinde” hükmü poliçe kesilebilmesi için bir kişinin para ile ölçülebilir bir menfaate sahip olmasını öngörmekte ve de sigorta poliçesi sigorta konusu üzerindeki mali menfaat ilişkisini güvence altına almaktadır.

İşte reasürör de bu mali menfaate iştirak etmekte ve sigortalının hasardan önceki mali düzeyine gelmesine yardımcı olmaktadır. Sonuç olarak eğer sigortalanabilir menfaat olmasa doğal olarak sigortada olmayacak ve neticede reasürans anlaşması da yapılmayacaktır.

AZAMI İYİNİYET PRENSİBİ

Sigorta için geçerli olan bu prensip reasürans anlaşması içinde çok önemlidir. Sigortalı sigorta konusunun “esaslı hususlarını” sigortacısına bildirirken rizikoya ilişkin aynı *esaslı hususları* sigortacı da reasürörüne bildirmek zorundadır.

Riziko ile ilgili bu hususların açıklanmasından sonra reasürörde reasürans anlaşmasını yapıp yapmamaya karar verir.

Sigortalı, sigortalanabilir menfaati ile ilgili olarak sigortacısına örneğin; yangın sigortalarında binanın ahşap veya betonarme karkas olarak yapı gurubunu beyan ederken aynı esaslı hususları da sigortacı reasürörüne bildirmekle yükümlüdür.

Yine esaslı husus olarak teknenin yük mü, yolcu gemisi mi veya tanker mi olduğunu bilmek durumunda olan sigortacı rizikoya ilişkin bu çok önemli hususları reasürörüne de iletme durumundadır.

Azami iyi niyet olarak bilinen ve rizikonun değerlendirilmesine ilişkin bu *esaslı noktalar* sadece sigorta yapılırken yani başlangıçta değil, sigorta süresi içerisinde meydana gelen değişikliklerin de reasüröre bildirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Dolayısıyla azami iyi niyet *yalnızca* sigortalıyla sigortacı arasında değil, reasürans anlaşmasına taraf olan reasürör ve sigortacı arasında da önem kazanmaktadır.

Azami iyi niyet prensibi tek tek rizikoların reasüransı olarak bilinen ihtiyari reasüransta eksiksiz olarak uygulanabilirse de aynı şeyi *trete* reasüransı için söylemek mümkün değildir.

Zira bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmalarında sigorta konusuna ilişkin bilgilerin yer aldığı bordro gönderme yükümlülüğü günümüzde pek uygulanmadığından sigortacı reasürans anlaşmasının esaslı hükümlerine, anlaşmanın kapsamına ve rizikolarının durumuna ilişkin ana noktaları açıklamak durumundadır.

TAZMİNAT PRENSİBİ

Türk Ticaret Kanunu'nun 1401. maddesindeki sigortanın tanımını hatırlarsak, orada sigortacı, bir prim karşılığında diğer bir kimsenin para ile ölçülebilen bir menfaatini halele uğratan bir tehlikenin meydana gelmesi halinde onu tazminatla yükümlü olduğuna göre genelde sigorta sözleşmeleri *tazminat* sözleşmeleridir.

Ancak, hemen ifade edelim ki hayat ve ferdi kaza sigortaları dışındaki bütün mal ve mesuliyet sigortaları tazminat sözleşmeleridir.

Hayat ve ferdi kaza sigortaları ise miktar -meblağ- sigortaları olup bunlar tazminat sözleşmeleri değildir.

Burada mal sigortalarında olduğu gibi sigorta değeri söz konusu değildir.

Mal ve sorumluluk sigortalarında gaye, sigortalıları hasardan önceki mali durumuna getirmektir.

Tazminat prensibinin bir diğer ifadesi ise sigorta bedelinin sigorta değerine yakın olması gerekliliğidir.

Sigortada amaç kar değildir.

Bu nedenle eksik ve aşkın sigortaya ilişkin hükümler tazminat prensibinin ayrılmaz parçalarıdır.

Sigortada bütün mal ve sorumluluk sigortası sözleşmelerinin tazminat sözleşmesi olmasına karşın reasüransta tüm anlaşmalar tazminat sözleşmeleridir.

Yani hayat ve ferdi kaza sözleşmeleri ile ilgili reasürans anlaşmaları da tazminat sözleşmeleridir. Buradaki esas, reasürörün anlaşmada yazılı limite kadar sigortalının zararını tazmin etmesidir.

Reasürörün sigortacıya bir tazminat ödemesinde bulunması için her şeyden önce sigorta poliçesinde teminat altına alınmış bir rizikonun tahakkuk etmesi ve dolayısıyla da öncelikle sigortacının o hasardan dolayı bir tazminat ödemesinde bulunması ve ödenen bu tazminatında reasürans anlaşmasının kapsamında olması gerekir.

Kaldı ki sigortacının sorumluluğunun bulunmadığı yerlerde reasürörde sorumlu tutulamaz. Ancak ex-gratia ödemeleri yani lütuf ödemeleri ile ilgili olarak reasürans anlaşmalarında bir hüküm varsa o hüküm geçerli olur.

YAKIN SEBEP PRENSİBİ

Bir sigorta poliçesinden dolayı sigortacının sigortalısının zararını tazmin edebilmesi için bu zararın sigortalı bir rizikodan doğması gerekir.

Hasarı doğuran birden çok neden vardır. Yakın sebep bunların içinde en etkin olanı en ağır basanıdır.

Genelde sigortacıyı tazmin yükümlülüğü altına sokan aynı şekilde reasürör içinde bağlayıcı olduğundan yakın sebep prensibi bu açıdan reasürörü ilgilendirmektedir.

HALEFİYET PRENSİBİ

İster reasürör ister sigortacı ödedikten sonra onun zararını tazmin etsin, ister sigortacı ödeme yükümlülüğü doğduğu veya daha önceden ödeme yapsın her hâlükârda sigortacının o hasarda rücü yoluyla ya da başka bir şekilde ileride elde edebileceği ve nihai zararını azaltıcı her türlü maddi menfaatten, o da aynen yararlanır

Tabiatı ile sigortacının nihai zararı azaltıcı önlemleri alırken katlandığı ilave masraflara, reasürör de iştirak eder.

Sigortanın temel prensiplerinin böylece aynen reasürans da da geçerli olduğunu ifade etmiş bulunuyoruz

Uygulamalar

- 1) Sigortacı , Reasürörlerine doğru ve net bilgi vermek durumundadır, ifadesi hangi prensip ile uyuşmaktadır
- 2) Yakın sebep prensibi Sigortalı/Sigortacı arasındaki ilişki gibi Sedan / Reasürör arasında aynı şekilde midir?

Uygulama Soruları

- 1) Sigortalanabilir menfaat sigorta yaptırabilmenin kanuni hakkı mıdır?
- 2) Sigorta sözleşmeleri aynı zamanda tazminat sözleşmeleri midir?
- 3) Hasarı doğuran neden yakın sebep olmalı mıdır?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde reasrüans anlaşmalarının temel prensiplerini öğrendik.

Bölüm Soruları

1. -Sigortalanabilir menfaat prensibi
-Azami iyi niyet prensibi
-Tazminat prensibi
-Yakın sebep prensibi

Yukarıdakilerden kaç tanesi reasürans anlaşmalarının temel prensiplerindedir?
(Kolay)

- A) 0
- B) 1
- C) 2
- D) 3
- E) 4

2. Sigorta yaptırabilme hakkı olarak da bilinen prensip aşağıdakilerden hangisidir?
(Kolay)

- A) Sigortalanabilir menfaat prensibi
- B) Azami iyi niyet prensibi
- C) Tazminat prensibi
- D) Yakın sebep prensibi
- E) Halefiyet prensibi

3. Sigortalı sigorta konusunun “esaslı hususlarını” sigortacısına bildirirken rizikoya ilişkin aynı esaslı hususları sigortacı da reasürörüne bildirmek zorundadır.
Yukarıdaki cümle hangi prensibi açıklamaktadır? (Kolay)

- A) Sigortalanabilir menfaat prensibi
- B) Azami iyi niyet prensibi
- C) Tazminat prensibi
- D) Yakın sebep prensibi
- E) Halefiyet prensibi

4. Türk Ticaret Kanunu'nun 1401. maddesindeki sigortanın tanımına göre sigortacının, bir prim karşılığında diğer bir kimsenin para ile ölçülebilen bir menfaatini halele uğratan bir tehlikenin meydana gelmesi halinde onu tazminle yükümlü olması sigorta sözleşmelerinin hangi özelliğidir? (Orta)

- A) Reasürans yapılabilmesi
- B) Karşılıklı sözleşmeler olması
- C) Tazminat sözleşmeleri olması
- D) Ticari sözleşmeler olması
- E) Azami iyi niyet prensibine sahip olması

5. Sigorta bedelinin sigorta değerine yakın olması gerekliliğini hangi prensip ifade eder?
(Orta)

- A) Sigortalanabilir menfaat prensibi
- B) Azami iyi niyet prensibi
- C) Tazminat prensibi
- D) Yakın sebep prensibi
- E) Halefiyet prensibi

Cevap Anahtarı:

1)E 2)A 3)B 4)C 5)C

3. REASÜRANSA OLAN İHTİYAÇ VE REASÜRANSIN FONKSİYONLARI

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

3.1. Bu hafta reasüransa olan ihtiyaç ve reasüransın fonksiyonlarını öğreneceğiz.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Reasürans neden ihtiyaç duyulmaktadır?
- 2) Reasürörün bilgi birikiminden yararlanılır mı?
- 3) Reasürans komisyonu sigortacının geliri midir?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Reasüransa olan ihtiyaç ve reasüransın fonksiyonları	Reasüransa olan ihtiyaç ve reasüransın fonksiyonlarına ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Reasürans ihtiyacı
- Reasüransın fonksiyonları

Giriş

Bu bölümde reasürans olan ihtiyaç ve reasüransın fonksiyonları

3.1. Reasüransa olan ihtiyaç ve reasüransın fonksiyonları

Sigortacının üzerine aldığı sorumluluğun bir kısmını veya tümünü bir başka sigortacıya veya reasürans şirketine devretmesi” diye ifade etmiştik. Şimdi bu tanımdan da hareketle reasüransa neden ihtiyaç duyulduğunu inceleyelim;

Sigortacılığın hemen her branşında mevcut olan büyük rizikoların bir tek sigortacı tarafından teminat altına alınması mümkün olmadığından bu sorumluluğun reasürans yolu ile başka reasürörlere dağıtılması reasüransa olan ihtiyacın başlıca nedenidir.

Hatırlanacağı üzere, sigorta şirketleri de reasürans alabilmektedir. Ancak reasürans başlı başına bir ihtisas konusu olduğundan sırf bu işleri yerine getirmek için reasürans şirketleri kurulmuştur. Sigorta şirketi imzaladığı sigorta poliçesi ile yüksek sigorta bedelli rizikoların sorumluluğunu üzerine almakta ve de hasar olması halinde bunları tazmin edeceğini taahhüt etmektedir. Zira sigortalının reasürans şirketi ile hiç bir ilgisi bulunmamakta, o tek sorumlu olarak sigorta şirketini görmektedir.

Tıpkı sigortacıdan teminat satın alan sigortalı gibi sigortacıda reasürörlerinden güvence satın almaktadır. İşte böylece reasüransın oluşmasının ilk şartı olarak da sigorta sözleşmesi karşımıza çıkmaktadır.

Şimdi de bu fonksiyonları sırasıyla özetleyelim;

A- Reasürans sayesinde sigorta şirketleri kapasitelerini artırarak daha büyük rizikolara teminat verebilmektedirler.

Eğer reasürans olmasaydı sigorta şirketleri sadece kendi mali güçleri oranında sorumluluk yüklenebilecek ve de büyük rizikolara teminat veremeyecekti.

Böylece reasürans hem rizikoların değişik coğrafi bölgelere yayılmasını hem de sigorta şirketinin genel kabul kapasitesini, pazarlık gücünü artırmaktadır.

Örneğin, beher poliçede azami kabul limiti 1 milyon TL olan bir kotpar tretesinde sigortacı rizikonun %20'sine katılıp arta kalan %80'lik bölümü birkaç veya daha fazla reasürör arasında paylaşıyor. Veya bir eksedan tretesinde sigortacı, üzerinde tuttuğu bölümü 500.000 TL olarak saptamış ve 20 plen kapasite ile vede reasürörlere dağıtılıyorsa, örneğin birden çok reasüröre (yirmi saklama payı kapasiteli-yirmi plen) üzerinde sakladığı 500.000 TL'lik bölümün birer tanesini dağıtırsa bu da kapasitesini reasürans yoluyla nasıl artırdığını göstermiş olur. Veya bir ekseden tretesinde saklama payını 500.00 TL olarak tespit etmiş ve konservasyon x 20 plen kapasite ve birden çok reasür ile çalışıyorsa 1.000.000 TL sigorta bedeli olan işi reasürörlere dağıtabilir.

B- Sigortacı kendi tecrübe ve teknik anlayışı ile mali gücüne göre söz konusu saklama payını saptarken daha çok hasar olasılığını da dikkate aldığından böylece iş kabul politikasını da yönlendirmektedir.

C- Pazar payını artırarak genişletmek. Gerçekten reasüröre oranla riziko hakkında daha çok bilgi sahibi olduğu varsayılan sigortacı, reasürans sayesinde daha esnek bir iş kabul politikası izleyebilir ve portföyünü dengeleyebilir.

D-Reasüransın bir başka fonksiyonu da sigortacıya mali bakımdan destek sağlamaktır. Bilindiği gibi, sigortacı reasüröre devrettiği işlerle ilgili olarak bir reasürans komisyonu almaktadır.

Reasürans komisyonu, sigortacı için önemli bir gelir kaynağıdır. Reasürör ayrıca sorumluluğu oranında hasara iştirak etmek ve tahakkuk eden tazminatı ödemek yükümlülüğünün dışında bir de (anlaşılan limitle) “peşin hasar” ödeyebilmektedir. Sigortacı yasal olarak “cari rizikolar karşılığı” ayırmak zorundadır.

E- Reasürörün bilgi birikiminden yararlanma. Özellikle yeni kurulmuş sigorta şirketleri için bu ihtiyaç çok belirgindir. Ülkemizde de yalnız sigortacılığın gelişmeye başladığı dönemlerde değil günümüzde dahi sigorta ve reasürans şirketleri uzun yılların ve değişik coğrafyaların tecrübe birikimine sahip reasürörlerin yardımlarına ihtiyaç duyarlar

F- Müşterinin ihtiyacı olan özel teminat ve fiyatları, şartları sağlamak.

G-Hasar sonuçlarını dengelemek, büyük risklerin aynı anda gerçekleşmesi sonucunda hasar ödemelerinde sıkıntı yaşanmadan ödeme yapılmasını temin edebilmek

H- Ülke ekonomisine destek olmak

*Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmaları:*Kotpar (Quata Share) ve Ekseden (Surplus) reasürans anlaşmalarını ifade eder.

*Clean-Cut:*Bölüşmeli reasürans anlaşmasının feshedilmesi halinde reasürörün cari rizikolar ve muallak hasarlarla ilgili sorumluluğunun da aynı anda sona erdirilmesini öngören hesaplama sistemi.

*Teminat Belgesi (Cover Note):*Reasürör tarafından verilen teminatın koşullarını gösteren ve reasürör veya aracı (Broker) tarafından düzenlenip imza edilen belge.

*Dilim (Plen, Line):*Sedan şirketin konservasyonuna eşit bir miktarı (veya değeri) ifade eder ve Eksedan şeklindeki Bölüşmeli Otomatik Reasürans anlaşmalarının azami kapasitesinin tayinine yarar.

*Eksedan (Surplus):*Aynı sigorta dalında yer almakla beraber, bünyesi veya özellikleri gereği birbirinden farklı sigorta konuları üzerinden, sedanın farklı ‘Saklama Payı’ (Konservasyon, Retansiyon) tutabildiği ve bu miktarları geçen kısımların reasüröre devrine imkan veren Bölüşmeli Otomatik bir reasürans anlaşması şeklindedir.

*Hasar Fazlası (Excess of Loss):*Belli bir miktarı geçen hasarların teminat altına alındığı bölüşmeli olmayan bir reasürans anlaşmasıdır.

TOPLAM HASAR FAZLASI (STOP LOSS) METODU

Sedanı belli bir süre zarfında belli bir limitte uğrayabileceği toplam zarara karşı koruyan bir reasürans metodudur.

İhtiyari (Fakültative) Reasürans: Her sigorta konusu (riziko) için sedan ve reasürör arasında yapılacak anlaşmaya uygun olarak yapılan reasürans devri.

Eksedan (Surplus): Aynı sigorta dalında yer almakla beraber, bünyesi veya özellikleri gereği birbirinden farklı sigorta konuları üzerinden, sedanın farklı ‘Saklama Payı’ (Konservasyon, Retansiyon) tutabildiği ve bu miktarları geçen kısımların reasüröre devrine imkan veren Bölüşmeli Otomatik bir reasürans anlaşması şeklindedir.

Hasar Fazlası (Excess of Loss): Belli bir miktarı geçen hasarların teminat altına alındığı bölüşmeli olmayan bir reasürans anlaşmasıdır.

TOPLAM HASAR FAZLASI (STOP LOSS) METODU

Sedanı belli bir süre zarfında belli bir limitte uğrayabileceği toplam zarara karşı koruyan bir reasürans metodudur.

İhtiyari (Fakültative) Reasürans: Her sigorta konusu (riziko) için sedan ve reasürör arasında yapılacak anlaşmaya uygun olarak yapılan reasürans devri.

Kar Komisyonu: Bölüşmeli Otomatik Reasürans anlaşmalarında, devre sonu itibarıyla reasürör tarafından sağlanan net karın sedana iade edilen kısmı.

Kotpar (Quota Share): Reasüröre kesilen her poliçeden önceden tespit edilmiş muayyen bir limit dahilinde ve sabit bir orana göre devir yapılmasına imkan veren Bölüşmeli Otomatik bir reasürans anlaşmasıdır.

Karşılıklı İş Alışverişi (Reciprocity): Sedanın devrettiği işlere karşılık reasürörden iş alması.

Reasürans Komisyonu: Sedan şirketin istihsal giderleriyle bir kısım genel giderlerinin karşılanması amacıyla reasüröre devrettiği prim miktarı üzerinden aldığı komisyon.

Reasürans: Sigortacının üzerine aldığı sorumluluğun bir kısmını veya tamamını, diğer bir sigortacıya veya reasüröre devretmesi.

Reasürör: Sedandan reasürans yoluyla bir kısım sorumluluğu devralan şirket.

Retansiyon (Konservasyon, Saklama Payı): Şirketin üstlendiği teminat üzerinden herhangi bir reasüransa başvurmaksızın kendi üzerinde tuttuğu net kısım.

Retrosesyon: Reasürans yoluyla devralınan sorumluluğun kısmen veya tamamen başka bir şirkete devredilmesi.

Riziko: Teminat altına alınan sigorta konusunun karşı karşıya bulunduğu tehlikeler. Örneğin; yangın, sel veya fırtına gibi.

Sedan Şirket: Sigortalıya karşı üstlendiği sorumluluğun bir kısmını veya tamamını reasürans yoluyla devreden şirket.

Sesyon (Devir): Sedan şirketin reasürans konusu yaptığı kısım veya miktar.

Sigortacı: Sigorta teminatının tümünü sigortalıya karşı taahhüt eden ve sigortalıya karşı sorumluluğun tamamından mesul olan sigorta şirketi

Uygulamalar

- 1) Reasüransa olan ihtiyaç nereden olmaktadır? Çalışma grubu oluşturarak tartışılması gereklidir
- 2) Reasüransın konfsiyonları üzerine bir araştırılma yapılması gereklidir.

Uygulama Soruları

- 1) Sigortacı neden reasüransa ihtiyaç duyar?
- 2) Reasürans sigortacıya ne gibi fayda sağlar?
- 3) Sigortacı deneyim sahibi olur mu?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde reasürans neden ihtiyaç duyulduğunu ve reasüransın fonksiyonlarını öğrendik

Bölüm Soruları

1. Sigortacının üzerine aldığı sorumluluğun bir kısmını veya tümünü bir başka sigortacıya veya reasürans şirketine devretmesine ne ad verilir? (Kolay)
 - A) Sigorta
 - B) Risk
 - C) Reasürans
 - D) Devir
 - E) Sovtaj

2. Reasüransa olan ihtiyacın başlıca nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Orta)
 - A) Ekonomiyi güçlendirmek
 - B) Sigorta şirketleri arası işbirliği sağlamak
 - C) Prim miktarını artırmak
 - D) Sigortalılara seçenek olması
 - E) Risklerin dağıtılması

3. “Tıpkı sigortacıdan teminat satın alan sigortalı gibi sigortacı da reasürörlerinden satın almaktadır.”
Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere hangisi gelebilir? (Kolay)
 - A) Güvence
 - B) Tazminat
 - C) Prim
 - D) Sorumluluk
 - E) Halefiyet

4. Aşağıdakilerden hangisi reasüransın fonksiyonlarından değildir? (Orta)
 - A) Rizikoların değişik coğrafi bölgelere yayılmasını sağlamak
 - B) Sigorta şirketinin genel kabul kapasitesini artırmak
 - C) Sigorta şirketlerinin pazarlık gücünü artırmak
 - D) Reasürans şirketlerinin sigorta şirketlerinden para kazanmasını sağlamak
 - E) Sigorta şirketlerinin daha büyük rizikolara teminat vermelerini sağlamak

5. 100.000 TL bedelindeki bir riskin %25'ini bir reasürans şirketine devreden bir sigorta şirketi ve reasürans şirketi riskin gerçekleşmesi durumunda sırayla ne kadar tazminat öder? (Orta)

- A) 50.000 – 50.000
- B) 75.000 – 25.000
- C) 25.000 – 75.000
- D) 10.000 – 90.000
- E) 90.000 – 10.000

Cevap Anahtarı:

1)C 2)E 3)A 4)D 5)B

4. REASÜRANS METODLARI

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

4.1. Bu hafta reasürans metotlarını öğreneceğiz.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Metod nedir?
- 2) Reasürans metodları kaç ana gruba ayrılır?
- 3) Trete reasüransı nedir?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Reasürans metotları	Reasürans metotlarına ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Reasürans metodları
- İhtiyari reasürans
- Trete rasüransı

Giriş

Bu bölümde reasürnas metodlarını öğreneceğiz.

4.1. İhtiyari Reasürans

Uygulamada ilk defa karşımıza çıkan reasürans türü ihtiyari reasüranstır.

Trete reasüransı konusundaki gelişmelere rağmen hala kullanılan ve kullanılacak olan bir reasürans yöntemidir.

Bu anlaşma, trete kapasitelerinin absorbe etmediği kısımlar içinde başvuracağımız yegane yöntemdir.

İhtiyari sözcüğü bu reasüransı, zorunluluk esasına dayalı olan bölüşmeli reasüranstan (terete reasürans) ayırmaktadır.

Burada her iki taraf yani hem sigortacı hem de reasürör için tam bir serbesti söz konusudur.

Sedan şirket dilediği reasüröre iş verebileceği, istediği reasürörü seçebileceği gibi reasürörde mutlak bir serbesti içinde teklif edilen reasüransı kabul edip etmemekte serbesttir.

Bu nedenlerle de seçimlik yani «ihtiyari» sözcüğü her iki taraf için geçerlidir.

Azami İyi Niyet” prensibi tam olarak ihtiyari reasüransta uygulama alanı bulur.

Sigortalı nasıl ki rizikoya ilişkin esaslı hususları ve sigorta süresi içindeki tüm değişiklikleri sigortacısına bildirmek durumundadır, burada da aynı esaslı hususların eksiksiz olarak reasüröre beyanı gerekir.

Reasürörün ret veya kabul kararı ancak rizikoya ilişkin tüm bilgilerin kendisine iletilmesinden sonra mümkün olacaktır.

Reasürör, ihtiyari reasürans teklifini azami iyi niyet ilkesinden hareket eden sigortacı gibi değerlendirmektedir.

Burada değinilmesi gereken en önemli konu, sedan şirketin hiç bir surette, reasürans işlemi tümüyle tamamlanmadan poliçe kesmeme özelliğidir.

İhtiyari reasüransta %100 reasürans teminatı sağlanıncaya kadar ve aynı şekilde trete reasüransında da ihtiyari reasüransa ihtiyaç duyulması halinde (kapasiteyi aşan kısım itibarıyla) sigorta şirketi poliçe vermemelidir.

Çünkü sigortacının sigortalısından almayı düşündüğü prim, vereceği teminatlar ve rizikoya ilişkin başkaca hususlar reasürör tarafından benimsenmeyebilir.

Genellikle aşağıdaki bilgileri içermektedir:

Sedan şirket, sigortalı, sigortanın konusu, verilen rizikolar, sigorta bedeli, sigortanın başlangıç ve sonu, sedanın saklama payı, prim ve reasürörün hissesi.

Genelde tüm branşlar için bildirilmesi gerekli olan bu bilgilerin yanında branşın özelliği itibariyle başkaca ilave bilgilerde gerekli olabilmektedir.

O zaman sigortacı, sigortalısına karşı güç durumda kalabileceği gibi reasürans teminatı elde etmekte de çok zorlanabilir.

Değişik reasürörleri denemek açısından zamanla da yarışmak zorunda kalır ki bu hususun ihtiyari reasüransın en olumsuz yönlerinden birisi olduğunu belirtmek gerekir.

İhtiyari reasüransın kabulü halinde hazırlanan bir belge -cover note- sedan şirkete verilir.

İmza edilen bu belgeye reasürans *slipi* veya *bülten* de denmektedir.

Sigortacı (sedan) plasmanı tamamlandığında sigortalısına poliçe düzenlenene kadar cover note(teminat mektubu – geçici) verir.

Sigorta şirketlerinin ihtiyari reasüransa başvurularının başlıca nedenlerinden;

Birincisi yüksek meblağlı risklerin sedanın otomatik reasürans tretelerinin kapasitesini aşabilir. Bu durumda ihtiyari reasüransa ihtiyaç duyulur.

Örneğin, Eksedan tipi bir reasürans anlaşmasında;saklama payı 500.000 TL olan 20 plen olan eksedan tretesinde trete kapasitesi; $20 \times 500.000 \text{ TL} = 10.000.000 \text{ TL} + 500.000 \text{ TL}$ olduğuna göre eğer kesilecek poliçe 12.000.000. TL ise, bu taktirde 1,5 milyon TL ($500+10,000=10,500$)açığın ihtiyari olarak reasüre edilmesi gerekir.

Yine azami limiti -beher poliçe itibarıyla- 1 milyon lira olan bir kotpar tretesinde sigorta bedelinin iki trilyon lira olması halinde kapasiteyi aşan bir trilyonunda ihtiyari olarak plasmanı gerekir.

İkincisi sigortalanan rizikonun tretenin kapsamı dışında kalması yani istisna edilmiş bir riziko olmasıdır.

Örneğin,bazı risklerde doğal afet veya poliçe metnindeki özel şartların dışında

tutulması gibi.

Üçüncüsü sedan şirketin teklif edilen riziko ile ilgili sigorta branşında çalışma yetkisi olmaması halindedir.

Örneğin, kredi sigortaları branşına veya finansal kayıplar branşına ait sigorta branşlarında ruhsatın olmaması gibi.

Dördüncüsü trete dengesini bozmamak bakımından ağır rizikolardan uzaklaşmak istenmesi halidir.

Trete balansını temin etmek bakımından kötü rizikoların hasara dönüşmesi halinde bir sonraki yıl için reasürör düşük komisyon önerebilecektir.

Böylece hasar ve prim dengesi de tetrenin balansını bozabilecektir.

Beşincisi kümülü önlemek bakımından muayyen bir bölge itibarıyla riziko birikiminin hafifletilmesi yoluna gidilmesidir.

Altıncısı ise sigortacının gerek fiyat gerekse sigorta koşullarının saptanması açısından gerekli teknik bilgilere sahip olamaması karşısında ihtiyari reasüransa başvurmasıdır.(Özel riskler)

İhtiyari reasüransın sedan açısından olumsuz yönlerinden *birincisi*, beher rizikonun ayrı ayrı müzakere konusu yapılması nedeniyle harcanan zaman, işgücü ve sair masrafların bazen büyükçe meblağlara ulaşması nedeniyledir.

İkincisi otomatik reasürans anlaşmasına oranla yukarıda yazılan nedenlerle sigortacı hemen poliçe kesemeyeceğinden müşterilerine karşı güç durumda kalabilir ve bu da onun rekabet imkanlarını zayıflatır. Olumsuz etkiler.

Üçüncüsü kendi başına hareket yeteneğini kaybederek reasüröre bağımlı hale gelebilir.

Dördüncüsü plasman yapmanın veya yenilemenin unutulması halinde meydana gelebilecek hasarın tek sorumlusu sedan şirket olacaktır. Bu sorun hiçbir zaman gözden uzak tutulmamalı ve azami dikkat gösterilmelidir.

Beşincisi mali gelir açısından ihtiyari reasürans komisyonu her zaman için trete komisyonundan çok daha düşüktür.

Ayrıca bilindiği gibi bu tür reasüransta kar komisyonu da yoktur.

Bütün bu sorunlara rağmen ihtiyari reasürans yine de ihtiyaç halinde baş vurulan yöntem olarak uygulamada sıkça karşımıza çıkmaktadır.

Uygulamalar

- 1) İhtiyari reasürnas metodunun çalışması hakkında araştırma yapılması
- 2) Bölüşmeli reasürnas çeşitleri hakkında araştırma yapılması

Uygulama Soruları

- 1) İhtiyarireasürans metodu neden uygulamada tercih edilmemektedir?
- 2) İhtiyari reasürans metodu hala neden uygulamada devam etmektedir?
- 3) Sigortacı riziko hakkında yeterli teknik bilgiye sahip değilse ihtiyari reasürans metodunu neden kullanır?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde ihtiyari reasürans metodunu öğrendik.

Bölüm Soruları

1. Uygulamada ilk defa karşımıza çıkan reasürans türü aşağıdakilerden hangisidir?
(Kolay)
 - A) Kot-par
 - B) Eksedan
 - C) Excess of loss
 - D) Stop loss
 - E) İhtiyari

2. İhtiyari reasüransta “ihtiyari” sözcüğü bu reasüransı, esasına dayalı olan bölüşmeli reasüranstan ayırmaktadır.
Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir? (Orta)
 - A) Zorunluluk
 - B) Serbestlik
 - C) İsteklilik
 - D) Çeşitlilik
 - E) Tarafllık

3. “İhtiyari reasüransta ihtiyari sözcüğü için geçerlidir.”
Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere hangisi gelmelidir? (Kolay)
 - A) Sigortacı
 - B) Sigortalı
 - C) Reasürör
 - D) Sigortacı ve reasürör
 - E) Sigortalı ve sigortacı

4. Reasüransta aşağıdaki bilgilerden hangisi gerekli değildir? (Orta)
 - A) Sigortanın konusu
 - B) Verilen rizikolar
 - C) Sigortanın vadesi
 - D) Acente komisyonu
 - E) Sigorta bedeli

5. İhtiyari reasüransın kabulü halinde hazırlanıp sedan şirkete verilen belge aşağıdakilerden hangisidir? (Zor)

- A) Plen
- B) Cover note
- C) Poliçe
- D) Kot-par
- E) Reasürans notu

Cevap Anahtarı:

1)E 2)A 3)D 4)D 5)B

5. BÖLÜŞMELİ OTOMATİK REASÜRANS ANLAŞMALARI / KOT- PAR ANLAŞMALARI

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

5.1. Bu hafta bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmaları / kot-par anlaşmaları.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Bölüşmeli / otomatik reasürans anlaşmaları kaç çeşittir?
- 2) Kot par anlaşmasında poliçe primi nasıl dağılır?
- 3) Kot par anlaşmasında hasar nasıl dağılır?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmaları – kot par anlaşmasının özellikleri	Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmaları – kot par anlaşmasının özelliklerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Bölüşmeli / otomatik
- Kot par
- Reasürans anlaşması

Giriş

Bu bölümde bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmalarını öğreneceğiz.

5.1. Bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmaları

- Kot-Par anlaşmaları
- Eksedan anlaşmaları
- Open Cover / ihtiyari-zorunlu anlaşmalar
- Kotpar/Eksedan karışımı anlaşmalar

Kot-Par (Quto Share) anlaşmaları / Özellikleri

Bu anlaşmanın en büyük özelliği hiçbir istisna yapmadan şirketin kestiği her bir poliçeden trete kapsamına girmesi, istisnalardan olmaması koşuluyla- reasüröre de hissesi kadar devredilmesi mecburiyetidir.

Reasürör de kendisine devredilen bu hisseyi kabul etmek zorundadır.

Diyebiliriz ki kotpar tretesinde öngörülen oranlar dahilinde devir ve kabul zorunluluğu vardır.

Bu anlaşmalardaki diğer önemli nokta riziko/poliçe başına azami sorumluluğun belirlenmesidir.

Görüldüğü gibi, kotpar reasürans anlaşması tretede saptanan oran dahilinde primin ve de hasarın eşit olarak bölüşülmesi esasına dayanan bir anlaşmadır.

Örnek 1: Kotpar tretesinin koşulları:

Tretenin azami limiti beher poliçede 2 milyon TL'dir.

Sedan şirketin saklama payı her bir poliçede %50 dir.

Arta kalan %50, reasürör A %25 ve reasürör B de %15 C de %10 olmak üzere reasürörler arasında paylaşılacaktır.

SEDAN ORANI : 50 %

KOT TRETESİ KAPATİSETESİ: 2.000.000.-

KOTPARDAKİ ŞİRKET PAYLARI:

A : 25%

B : 15%

C : 10%

SİGORTA BEDELİ	POLİÇE DAĞILIM	PRİM	HASAR	200.000
HİSSELERİ	4200.-	75.000.-		
SEDAN PAYI	100.000.-	50%	2.100.-	37.500.-
KOT-PAR PAYI	100.000.-	50%	2.100.-	37.500.-
A RESAÜRÖR PAYI	25% 50.000.-	25%	1.050.-	18.750.-
B RESAÜRÖR PAYI	15% 30.000.-	15 %	630.-	11.250.-
C RESAÜRÖR PAYI	10% 20.000.-	<u>10 %</u>	<u>420.-</u>	<u>7.500.-</u>
		50%	2.100	37.500.-

Görüleceği gibi, sorumluluk, prim ve hasar, taraflar arasında tetedede öngörülen oranlara göre paylaşılmaktadır

SİGORTA BEDELİ	POLİÇE DAĞILIM	PRİM	HASAR	
4.000.000	HİSSELERİ	5.000	75.000	
SEDAN POLİÇE BAŞI LİMİT	1.000.000			
SEDAN HİSSESİ %50 (LİMİTİN)	500.000	12,5%	625	9.37
KALAN KISIM	3.500.000			
KOT PAR				
A RESAÜRÖR PAYI	25% 250.000	6,25%	312,5	4.687
B RESAÜRÖR PAYI	15% 150.000	3,75%	187,5	2.813
C RESAÜRÖR PAYI	10% 100.000	2,5%	125	1.875
		-----	-----	-----
		12,5%	625	9.375
AÇIK İHTİYARI İHTİYACI	3.000.000	75%	3.750	56.250

Kot-Par (Quto Share) anlaşmanın olumlu ve olumsuz yönleri

- a- Yıl içerisinde devir oranları hiç değişmeyeceği için özellikle karlı branşlarda ve dönemlerde iyi neticeli işlerin reasüröre devri sedan için dezavantajdır.
- b- Kotpar tetesi sedanın konservasyonunu birikim -kümü- tehlikesine karşı korumamaktadır.
- c- Burada sedanın konservasyonunun hasar oranını düşük tutmak mümkün değildir.

Yukarıda da değinildiği gibi, reasürans programı iyi saptanamazsa olumlu rizikoların reasüröre gitmesi önlenemeyeceği gibi burada da konservasyona isabet edecek hasar oranını azaltmak olanağı yoktur.

Uygulamalar

- 1) Kotpar anlaşmasının olumlu yönlerini aranızda tartışınız.
- 2) Kotpar anlaşmasının olumsuz yönlerini aranızda tartışınız..

Uygulama Soruları

- 1) Kotpar anlaşması daha çok hangi tür işler için tercih edilir?
- 2) Kotpar anlaşmalarında sorumluluk. Prim. Hasar ne şekilde paylaşılır?
- 3) Kotpar anlaşmalarında komisyon oranı nasıldır?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmaları KOT PAR anlaşmasının özelliklerini öğrendik.

Bölüm Soruları

- Hiçbir istisna olmadan şirketin kestiği her poliçeden reasüröre de hissesi kadar devredilen, reasürörün de kabul etmek zorunda olduğu reasürans anlaşması türü hangisidir? (Kolay)
 - Eksedan
 - Open cover
 - Kot-par
 - İhtiyari
 - Zorunlu reasürans
- Bir kot-par tretesinde sedan şirketin sorumluluğu %18 ise reasürör şirketin sorumluluğu ne kadardır? (Kolay)
 - %90
 - %85
 - %82
 - %80
 - %78
- Azami limiti 10 milyon TL olan bir poliçede, kot-par tretesine göre sedanın saklama payı %10, A Reasürans şirketinin payı %25, B reasürans şirketinin payı %25 ve C reasürans şirketinin payı %40'tır. Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Orta)
 - Sedan şirketin sorumluluğu 1 milyon TL'dir
 - A şirketinin sorumluluğu 2,5 milyon TL'dir
 - B şirketinin sorumluluğu 2,5 milyon TL'dir
 - C şirketinin sorumluluğu 4 milyon TL'dir
 - Sedan şirketin sorumluluğu 10 milyon TL'dir
- Bir kot-par tretesinde sedan ve reasürörün saklama payları %50-%50 ise ve sedan şirketin sorumluluğu 1,5 milyon TL ise poliçenin azami limiti nedir? (Orta)
 - 3 milyon TL
 - 4 milyon TL
 - 5 milyon TL
 - 6 milyon TL
 - 1,5 milyon TL

5. Kot-par anlaşmasında sorumluluk, prim ve hasar, taraflar arasında trette öngörülen göre paylaşılmaktadır.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmektedir? (Orta)

- A) Bilgilere
- B) Oranlara
- C) İhtimallere
- D) Olasılıklara
- E) Hiçbiri

Cevap Anahtarı:

1)C 2)C 3)E 4)A 5)B

**6. BÖLÜŞMELİ OTOMATİK REASÜRANS ANLAŞMALARI /
EKSEDAN ANLAŞMALARI**

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

6.1. Bu hafta bölüsmeli otomatik reasürans anlaşmaları / eksedan anlaşmaları.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Bölüşmeli / otomatik reasürans anlaşması ne demektir?
- 2) Eksedan anlaşması sedan devri nasıl yapar.
- 3) Komisyon oranı yüksektir?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmaları – eksedan anlaşmasının özellikleri	Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmaları – kot par anlaşmasının özelliklerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Eksedan
- Saklama payı
- Sedan şirket

Giriş

Bu bölümde bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmaları / eksedan anlaşmaları.

5.1. Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmaları / Eksedan Anlaşmaları

Eksedan anlaşması / Özellikleri

Kotpar tretesine oranla daha çok uygulama sahası bulan en yaygın reasürans metodudur. Burada da reasürörle sorumluluğun bölüşülmesi söz konusudur. Ancak kotpar anlaşmasında olduğu gibi reasürörün her bir rizikoya iştiraki gerekmez. Reasürörün istisnasız her bir poliçeye iştiraki yerine, sedan şirketin üzerinde tuttuğu kısmı aşan miktarların devri esastır.

Sedan şirket mali gücüne ve de teknik anlayışına dayanarak rizikoların ağırlığına göre saklama paylarını - konservasyon- tespit eder.

Belirlenen bu saklama paylarından fazlasını da reasürörlere devreder. Eksedan tretesinde ancak konservasyonu aşan rizikoların dağılımı söz konusudur. O halde, saklama payına kadar olan rizikoların reasüröre devri düşünülemez.

Sedan şirket ancak önceden saptanan konservasyonları aşan rizikoları reasüröre devretmektedir.

Eksedan tretesinde konservasyonları aşan rizikoların devri ve reasürörce de kabul zorunluluğu vardır. Bu husus otomatik olarak işler.

Sedan şirketin üzerinde tuttuğu miktara, saklama payına, dilim “plen”, “line” denir.

Bir eksedan tretesinin kapasitesi de şirketin tuttuğu konservasyonun katları ile değerlendirilir.

Tretenin azami kapasitesi sedanın saklama payına eşit meblağların “plen”, “line”, “dilim” adedi ile ölçülür. Örneğin saklama payı 500.000. TL ve dilim adedi 10 ise trete kapasitesi 5 milyon TL demektir.

Rizikoların hasar olasılığına göre dereceleri de hafif orta ve ağır riziko gurupları diye ifade edilir ve bu nedenle de eksedan tretelerinde değişik miktarları içeren saklama payları bulunur.

Sedan şirket bu dilimleri kendi teknik anlayışına paralel olarak saptar.

En az hasar ihtimali bulunan rizikoların, saklama payı en yüksek ve de en yüksek hasar ihtimali bulunan rizikoların saklama payı da en düşük olarak tespit edilir.

Görüleceği gibi sedan, rizikonun ağırlığına göre tespit ettiği konservasyon miktarlarını bir tablo halinde treteye ekler. Bazı tretelerde konservasyonun azami ve de asgari olarak tespit edildiğini görmekteyiz.

Sedan, rizikoyla ilgili saklama payını tespit edilen azami ve asgari miktarlar arasından seçmek mecburiyetindedir.

Eksedan tretesine iştirak eden reasürörler, saklama payı esasına yani plen adedine göre hisse alabilirler.

Buna göre reasürör iki veya dört dilim veya beş dilim almış olur ve sorumluluğu alınan dilim kadar olur.

Bir de *yüzdeli* katılma payı vardır ki burada reasürör %20 veya %35 olarak hisse alır.

Eksedan anlaşması / Saklama payının saptanması;

a-Sigorta bedeli üzerinden;

Sözü edilen plenler ya sigorta bedeli esasına ya da (PML)muhtemel azami hasar esasına göre tespit edilir. azami hasar esasından hareket eden yöntemlerdir. Eğer saklama payının tespitinde sigorta bedeli esası söz konusu ise bu taktirde eksedan tretesine devredilecek azami miktar belli demektir. Sigorta bedeli poliçenin üzerindeki meblağdır.

b- Olası azami hasar -PML- üzerinden;

Sedan şirket saklama payını sigorta bedeli üzerinden değil de belli bir rizikoda meydana gelebilecek olası azami hasar miktarına göre saptayabilir. Hiç şüphesiz sigorta bedeli üzerinden saptanan saklama payları da yukarıda değinildiği gibi yine hasar olasılığına göre tespit edilmektedir.

Ancak rizikonun özelliği ve sigorta bedelinin yüksekliği söz konusu olduğunda olası azami hasara göre saklama payının saptanması önem kazanır.

Saklama payının saptanmasında da, aşağıdaki hususların gözden uzak tutulmaması gerekir.

- 1- Hasar olasılığı - Beher riziko itibariyle,
- 2 - Hasarın dağılma, yayılma durumu - Genelde tüm portföy bakımından,
- 3 - Şirketin rezerv durumu,
- 4 - Muhtemel tüm hasar sayısı,
- 5 - Beher hasarın miktarı,
- 6 - İstatistik.

Saklama payı sadece hasar olasılığına göre değil, trete türü de dikkate alınarak tespit edilir.

Örnek 1: Sigorta bedeli 4 milyon TL olan bir poliçenin saklama payı 100.000 TL, poliçenin primi 600 TL ve hasarı da 400.000. TL olduğu takdirde; 20 plenlik bir trete söz konusu ise

a-Sorumluluğun paylaşılması

Sigorta bedeli	:	4.000.000.-
Saklama payı	:	- <u>100.000.-</u>
		3.900.000.-

Trete(20x100)	:	- <u>2.000.000.-</u>
İhtiyari reasürans:		1.900.000.-

Sigorta bedeli olan 4 milyondan saklama payını -sedan hissesini- düştüktan sonra tretenin hissesi olan 20 plen yani saklama payının yirmi katı ki 2 milyon TL eder, 3.900.000. TL'den düşölür. Dolayısıyla 100.000.TL sedana 2 milyonu da treteye verildikten sonra kalan 1.900.000. TL'de ihtiyari reasüransa devredilir.

Sedan-----:100.000. TL : 4 milyon TL= %2,5

Trete----- : 2 milyon TL : 4 milyon TL = % 50

İhtiyari reasürans-- :1.900.000. TL : 4 milyon TL = %47,5

b-Primin paylaşılması.

Sedan----- 600 TL x %2,5 = 15 TL

Trete----- 600 TL x %50 = 300 TL

İhtiyari reasürans--600 TL x %47,5 = 285 TL

%100 600 TL

c-Hasarın paylaşılması.

Sedan -----400.000. TL x %2,5 = 10.000. TL

Trete ----- 400.000. TL x %50 = 200.000. TL

İhtiyari reasürans 400.000. TL x %47,5 = 190.000. TL

%100 400.000. TL

Uygulama itibarıyla konservasyonun asgari ve azami olarak saptandığı tretelerde rizikonun durumuna göre sigortacı kendi saklama payını daha serbest bir biçimde ayarlayabilmekte ve böylece şirket daha çok primi kendi üzerinde tutabilmektedir. - - Eksedan tretesinin bir başka olumlu yönü ise sedan şirkete otomatik bir kapasite sağlamasıdır.

Eksedan tretesinin bir başka olumlu yönü de sedanın konservasyonundaki benzer büyüklükteki rizikoların sayısını artırmak suretiyle iyi rizikolar için daha yüksek saklama payı tutulacağından konservasyon neticeleri de daha iyi olur.

Uygulama itibarıyla konservasyonun asgari ve azami olarak saptandığı tretelerde rizikonun durumuna göre sigortacı kendi saklama payını daha serbest bir biçimde ayarlayabilmekte ve böylece şirket daha çok primi kendi üzerinde tutabilmektedir. - - Eksedan tretesinin bir başka olumlu yönü ise sedan şirkete otomatik bir kapasite sağlamasıdır.

Eksedan tretesinin bir başka olumlu yönü de sedanın konservasyonundaki benzer büyüklükteki rizikoların sayısını artırmak suretiyle iyi rizikolar için daha yüksek saklama payı tutulacağından konservasyon neticeleri de daha iyi olur.

Yine sedan karlı sonuçlar elde ederken reasürörün bu trete ile ilgili neticeleri zararlı olabilir.

Ancak bütün bu olumsuz yönlerine rağmen bölüşmeli otomatik reasürans treteleri içinde en yaygın olan yine de eksedan treteleridir.

Uygulamalar

- 1) Eksedan anlaşmasının işleyişini kendi aranızda tartışın.
- 2) Eksedan anlaşmasının işleyişine ilişkin bir örnek hazırlayın.

Uygulama Soruları

- 1) Eksedan anlaşmasının Kotpar anlaşmasına göre farklılıkları nelerdir?
- 2) Eksedan anlaşmasının komisyon oranı kotpar anlaşmasına göre yüksek midir?
- 3) Konservasyon nedir?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde eksedan anlaşmasının özelliklerini öğrendik

Bölüm Soruları

1. En yaygın reasürans metodu aşağıdakilerden hangisidir? (Orta)
 - A) Kot-par
 - B) İhtiyari
 - C) Eksedan
 - D) Open cover
 - E) Zorunlu reasürans

2. Sedan şirketin mali gücüne ve teknik anlayışına dayanarak rizikoların ağırlığına göre tespit ettiği saklama payına ne ad verilir? (Orta)
 - A) Konservasyon
 - B) Eksedan
 - C) Kot-par
 - D) Sovtaj
 - E) Open cover

3. Tretenin azami kapasitesi sedanın saklama payına eşit meblağların “.....” adedi ile ölçülür.
Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangileri gelebilir? (Zor)
 - I. Plen
 - II. Dilim
 - III. Line
 - A) Yalnız I
 - B) I ve II
 - C) I ve III
 - D) II ve III
 - E) I,II ve III

4. Bir trette saklama payı 500.000 TL ve dilim adedi 10 ise trete kapasitesi ne kadardır? (Orta)
 - A) 50.000 TL
 - B) 100.000 TL
 - C) 500.000 TL
 - D) 5 milyon TL
 - E) 10 milyon TL

5. “En az hasar ihtimali bulunan rizikoların saklama payı ve de en yüksek hasar ihtimali bulunan rizikoların saklama payı da olarak tespit edilir.”
Yukarıdaki boşluklara sırasıyla hangi ikisi gelmelidir? (Zor)

- A) En yüksek – en yüksek
- B) En yüksek – en düşük
- C) En düşük – en yüksek
- D) En düşük – en düşük
- E) Hiçbiri

Cevap Anahtarı:

1)C 2)A 3)E 4)D 5)B

**7. BÖLÜŞMELİ OTOMATİK REASÜRANS ANLAŞMALARI / OPEN
COVER (İHTİYARİ ZORUNLU) VE KOT-PAR / EKSEDAN KARIŞIMI
ANLAŞMALAR / ÖZELLİKLERİ ANLAŞMALAR**

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

7.1. Bu hafta Bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmaları / Open Cover (ihtiyari zorunlu) ve Kot-par / Eksedan karışımı anlaşmalar / Özellikleri anlaşmalar

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Open cover anlaşmaları ne demektir
- 2) Open cover anlaşmalarının en önemli özelliği nedir
- 3) Kotpar eksedankarıçı nasıl yapılır

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmaları–open cover ve kot par/eksedan karışımı anlaşmaların özellikleri	Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmaları–open cover ve kot par/eksedan karışımı anlaşmaların özelliklerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Open cover
- Kotpar eksedan karışımı
- İhtiyari zorunlu.

Giriş

Bu bölümde Bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmaları / Open Cover (ihtiyari zorunlu) ve Kot-par / Eksedan karışımı anlaşmalar / Özellikleri anlaşmalar

7.1. Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmaların / Open Cover (İhtiyari Zorunlu) Anlaşmalar

Günümüz reasürans uygulamasında belki de hiç rastlamayabileceğimiz bu tretenin en önemli özelliği sedan için ihtiyari olmasına karşın reasürör için zorunlu olmasıdır

Yarı yarıya olan serbesti ve zorunluluk olan böyle bir anlaşma imzalandığı taktirde sedanın reasüröre devir zorunluluğu yoktur, ancak reasürörün devredilen reasüransı kabul etmek zorunluluğu tretenin en önemli koşuludur

Dolayısıyla sedan şirket ihtiyari reasürans gereksinimini bu yolla karşılar ki bu da şirket için hem zaman tasarrufu hem de maliyet demektir.

Tıpkı otomatik tretelerde olduğu gibi burada da sedanın hangi tür işleri devredeceği, bunun limitinin ne olacağı -tretenin kapasitesi-, reasürörün sorumluluğu, komisyon oranları açık olarak belirlenmelidir.

Eksedan tretesinin kapsamına girmeyen rizikoların dahi bu tretelerle teminat altına alınabildiği görülmektedir.

Reasürör için hiç de arzu edilmeyen fakat sedanın otomatik tretelerden çok daha fazla tercih ettiği bu treteye “Açık Teminat -Open Cover-” da denmektedir.

Bu tretelere sedan şirket, daha çok rizikolu işleri devredebildiği için trete balansı her zaman için sedanın lehine sonuçlanmaktadır. Çünkü reasüröre devredilen işlerle ilgili olarak her zaman için sedan şirket karar sahibi olmakta, reasürörün tercih veya denetimi bulunmamaktadır.

Reasürör için hiç de uygun olmayan bu tretelere imza atılıp sorumluluk altına girilmesinin önemli nedeni de bir şirket veya piyasaya girebilmek ve karlı olan işlerden pay alabilmek için reasürörlerin sedana verdikleri bir rüşvet veya ağızlarına çalınan bir parmak bal olarak düşünülebilir.

Fakat günümüzde artık bu tip tretelere rastlanılmamaktadır.

7.2. Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmaları / Kot-Par / Eksedan Karışımı Anlaşmalar / Özellikleri

Kotpar tretesi izah edilirken, genellikle bir yıllık bir süre içinde kesilen her bir poliçede sedanın üzerinde tuttuğu oranın sabit olduğunu görmüştük.

Bu ise gereksiz yere prim kaybı demektir.

Halbuki kotpar-eksedan karışımı bir reasürans anlaşması, hem iş kabul kapasitesini artırmakta hem de sedanın konservasyonundaki prim artışını sağlayarak mali bünyesini kuvvetlendirmektedir.

Kotpar tretesinin özelliklerinden söz ederken, bu tretenin yeni faaliyete geçmiş şirketler için ideal olduğunu ifade etmiştik.

Şirket, yeni olmasına karşın büyük rizikolara da teminat vermek suretiyle konservasyon primini artırabilmektedir.

Ayrıca büyük rizikoların sadece ekседan tretesi ile güvence altına alınması da trete dengesini bozabilir.

Dolayısıyla bu anlaşma sedan şirketi söz konusu bu sorunlardan da koruyabilmektedir.

Kot-par / Ekседan anlaşmasının işleyişine ilişkin örnekler

Police başına azami limiti 2 milyon TL olan bir kotpar tretesinde; şirketin saklama payı %10 ise bu taktirde sedan 200.000. TL, reasürör veya reasürörler de %90 ı olan 1.800.000 TL'lik sorumluluk üstlenmiş olacaklardır.

Police priminin %10'u sedana, %90'ı da reasüröre gidecektir.

En iyi rizikolarda bile (kotpar) olduğu için ister istemez bu oran değişmeyecek ve büyük ölçüdeki prim kaybı da portföyün gelişmesine engel olacaktır. Ayrıca yeni kurulmuş bir şirket durumunda ise büyük rizikolara teminat verebilmek çok güç olacaktır.

Diğer yandan söz konusu rizikoyu tek başına bir ekседan tretesi ile korumak istersek (konservasyon:100.000 x 20 = 2 milyon TL) 20 plenlik bir treteye ihtiyacımız olacaktır. Ancak 2 milyon TL'lik bu azami limitle ilgili olarak kesilen poliçelerin tümünün bu limite yakın olduğunu söylemek mümkün değildir. Daha düşük sigorta bedelli poliçeler olabilmektedir.

Burada 250-350.000. TL arası risklerin çoğunlukta olduğu varsayılırsa bu taktirde, öngörülen ekседan tretesinin dengesi çok bozulmuş olacaktır.

Özetle, hedef politikamız; hem mali gücümüzü artırmak hem de büyük rizikolara teminat vermek istiyoruz şeklinde belirlenmiş ise; Buna göre ortalama risklerin sigorta bedellerinin 300.000. TL civarında olduğu düşünülerek azami limiti 300.000. TL olan bir kotpar tretesi ve yine azami limiti bir plen -saklama payı-kabul ederek 7 plenlik bir ekседan tretesi ile sedan şirketi 2 milyona kadar olan rizikoları reasüre etmek imkanına kavuşmuş olacaktır.

Bu örneğe göre, kotparın azami limiti 300.000. TL yani 300.000. TL'ye kadar kesilen poliçeler kotpar tretesine devredilecek ve bu limiti aşan 2 milyon TL'ye kadar olan rizikolar da (300.000. TL x 7 plen = 2.100 milyon TL) ekседan tretesi ile korunacaktır.

Böylece sedan şirket hem konservasyon primini artırarak mali güç kazanmış hem de büyük rizikolara teminat vermiş olacaktır.

Konuya bir başka örnekle daha devam edelim:

Beher riziko itibarıyla poliçe başı limit 800.000. TL'yi aşmamak üzere belirlenmiştir. Sedanın saklama payı %25 ve reasürörlerin hissesi %75 olduğunu varsayalım. 800.000.TL aşan rizikolar içinde ihtiyaca göre plen adedini (örneğin 10 plen) saptamak koşuluyla bir eksedan tretesi oluşturulmuştur.

<u>Riziko</u>	<u>Sigorta bedeli</u>	<u>Saklama payı</u>	<u>Kotpar</u>	<u>Eksedan</u>
A	600.000.TL	%25-150.000.TL	%75-450.000.TL	-
B	1 milyon TL	%25-200.000.TL	%75-600.000TL	200.000.
C	7 milyon TL	%25-200.000. TL	%75-600.000TL	6200000TL
D	10 milyon TL	%25-200.000. TL	%75-600.000TL	8000000

AÇIK KALAN KISIM:1.200.000.-TL

Örneğin açıklaması;

A-Rizikosunda;

Görüleceği gibi, 600.000. TL'lik ilk poliçe kotpar tretesinin kapsamında kaldığından ve kesilen her poliçenin de %25, %75 oranında paylaşımı söz konusu olduğundan 600.000. TL'nin %25'i olan 150.000. TL sedanın ve %75'den 450.000. TL de kotpar reasürörünüdür.

B-Rizikosunda;

1 milyon TL'lik sigorta bedelli ikinci poliçede ise 800.000. TL kotpar tretesi yine %25 ve %75 oranında bölüştürülmüş, arta kalan 200.000. TL de eksedan tretesine devredilmiştir.

C-Rizikosunda;

7 milyon TL'lik sigorta bedelli ikinci poliçede ise 800.000. TL kotpar tretesi yine %25 ve %75 oranında bölüştürülmüş, arta kalan 6.200.000. TL de eksedan tretesine devredilmiştir.

D-Rizikosunda;

10 milyon TL'lik sigorta bedelli ikinci poliçede ise 800.000. TL kotpar tretesi yine %25 ve %75 oranında bölüştürülmüş, arta kalan 8.000.000. TL de eksedan tretesine devredilmiştir.

Ve 800.000.-TL KOTPAR LİMİTİ + 10 plan EKSEDAN TERETE LİMİTİ=8.800.000 - 10.000.000.-TL Sigorta Bedeli = 1.200.000.-TL AÇIK KALAN-

İHTİYARİ REAS ÇALIŞMASI GEREKTİRECEK KISIMDIR.

Uygulamalar

- 1) Open cover anlaşmasının olumsuz yönlerini araştırınız.
- 2) Kotpar eksedan karışımı anlaşmalara ilişkin bir örnek hazırlayınız

Uygulama Soruları

- 1) Open cover anlaşmalarda sedan için mecburilik var mıdır?
- 2) Open cover anlaşmalarda reasürör için mecburilik var mıdır?
- 3) Kotpar eksedan karşımı anlaşmalar uygulamada pratik midir?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde open cover ile kotpar / eksedan karışımı reasürans anlaşmalarını öğrendik

Bölüm Soruları

1. Sedan için ihtiyari olmasına rağmen reasürör için zorunlu olan reasürans türü hangisidir? (Orta)
 - A) Kot-par
 - B) Eksedan
 - C) Trete
 - D) Open Cover
 - E) Kot-par/Eksedan karışımı

2. I. Sedanın reasüröre devir zorunluluğu yoktur
II. Reasürör devredilen reasüransı kabul etmek zorundadır
III. Günümüz reasürans uygulamasında çok sık kullanılır
Open Cover anlaşmalar için yukarıdakilerden hangileri doğrudur? (Zor)
 - A) Yalnız I
 - B) Yalnız II
 - C) I ve II
 - D) I ve III
 - E) I,II ve III

3. Reasürör ve sedanların Open Cover anlaşmalara bakış açısı aşağıdakilerin hangisindeki gibidir? (Orta)
 - A) Reasürörler istemez, sedanlar tercih eder
 - B) Reasürörler ister, sedanlar tercih etmez
 - C) Reasürör ve sedanlar tercih eder
 - D) Reasürör ve sedanlar tercih etmez
 - E) Böyle bir reasürans anlaşması yoktur

4. Kot-par tretesinde genellikle bir yıllık süre içinde kesilen her bir poliçede sedanın üzerinde tuttuğu oran
Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir? (Kolay)

- A) Değişkendir
- B) Sabittir
- C) Yüksekdir
- D) Düşüktür
- E) Belirsizdir

5. I. İş kapasitesini artırır

II. Sedanın konservasyonundaki prim artışını sağlar

III. Sedanın mali bünyesini kuvvetlendirir

Yukarıdakilerden hangileri kot-par ve eksedan karışımı bir reasürans anlaşmasının faydalarındandır? (Orta)

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Cevap Anahtarı:

1)D 2)C 3)A 4)B 5)E

8. BÖLÜŞMELİ ORTAK REASÜRANS ANLAŞMALARININ ORTAK HÜKÜMLERİ (WORDİNG)

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

8.1. Bu hafta Bölüşmeli ortak reasürans anlaşmalarının ortak hükümleri (wording) ni öğreneceğiz.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Anlaşma metni önemlidir?
- 2) Anlaşma metinlerinde uluslararası uzlaşa sağlanmaktadır?
- 3) Sedan ve reasürörlerin açıkca isimleri, adreslerinin yer alması önemlidir?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmalarının ortak hükümleri	Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmalarının ortak hükümlerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Sorumluluğun paylaşılması
- Anlaşmanın kapsamı ve coğrafi alanı
- Reasürörün sorumluluğu

Giriş

Bu bölümde Bu hafta Bölüşmeli ortak reasürans anlaşmalarının ortak hükümleri (wording).

8.1. Bölüşmeli Ortak Reasürans Anlaşmalarının Ortak Hükümleri (Wording)

Sorumluluğun başlaması

Anlaşmanın kapsamı ve coğrafi bölge

Reasürörün sorumluluğu

Sigorta koşullarının değişmesi

Bordro

Kayıtların kontrolü

Hata ve unutma

Bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmalarının ortak hükümleri - wordings- bu tretelerin hukuki anlamda alt yapısını oluşturur.

Sedan ve reasürörlerin karşılıklı yükümlülüklerinin neler olduğunu gösterir.

Hemen her tür bölüşmeli reasürans anlaşmalarında, anlaşmanın türü, kapsamı, başlangıç ve sonu, hesaplama durumları, reasürans komisyonları, kar komisyonu, anlaşmazlıkların çözümü, tahkim ve de reasürans anlaşmalarının sona ermesi ile ilgili maddeler yer almaktadır.

Resürans anlaşmalarının uluslararası niteliği göz önüne alındığında bu trete metinlerin her ülke ve sigorta şirketinin çok farklı gereksinimlerine göre değiştiğini görmekteyiz.

Sözü edilen bu ortak hükümleri, Tretenin giriş maddesinde sedan ile reasürörün adları ile adresleri açık olarak yazılır.

Her sigorta sözleşmesinde bulunan sigortalı ve sigortacının isim ve adresleri yerini burada sedan ve reasürörün adreslerine bırakmıştır.

Trete metninin sonunda da tarafların imzası ve tarih yer almaktadır.

Resürans anlaşmalarının uluslararası niteliği göz önüne alındığında bu trete metinlerin her ülke ve sigorta şirketinin çok farklı gereksinimlerine göre değiştiğini görmekteyiz.

Sözü edilen bu ortak hükümleri, Tretenin giriş maddesinde sedan ile reasürörün adları ile adresleri açık olarak yazılır.

Her sigorta sözleşmesinde bulunan sigortalı ve sigortacının isim ve adresleri yerini burada sedan ve reasürörün adreslerine bırakmıştır.

Trete metninin sonunda da tarafların imzası ve tarih yer almaktadır.

Sorumluluğun başlaması

Sedan bir yandan reasüröre prim devrini yaparken, diğer yandan hasar borcunu da bildirebilir. Bu hüküm devam eden tretelere oranla yeni başlayan tretelerde daha çok dikkat çeker.

İlk defa bir trete anlaşması yapan taraflar, anlaşmanın başlangıç tarihini açık olarak yazmak durumundadırlar.

Ayrıca iptal edilmiş bir trete yerine yeni bir reasürörle ayrı bir anlaşma yapılmışsa burada da yine yeni reasürörün sorumluluğunun ne zaman başlayacağı açık olarak belirtilmelidir.

Anlaşmanın kapsamı ve Coğrafi alan

Bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmalarından kotpar tretelerinde, sedanın tanzim ettiği her poliçenin reasüröre de devredileceği yolunda hüküm bulunmaktadır.

Aynı şekilde eksedan tretelerinde de sedanın saklama payını aşan rizikoların yine reasüröre devredileceği belirtilmektedir.

Hatırlanacağı gibi bölüşmeli anlaşmalara göre bu hüküm otomatik olarak işlemektedir.

Bu nedenle trete kapsamına giren branşları açıklıkla belirtmek gereklidir.

Bazen bir trete yalnızca bir branşı kapsarken bazen de değişik sigorta branşlarını kapsar.

Örneğin bir nakliyat tretesi, branşın özelliği icabı emtea, tekne, navlun, kıymet, gemi inşa ve sorumluluk sigortalarının bir kısmını mı yoksa tümünü mü kapsıyor açıkça belirtilmelidir.

Eğer sözü edilen nakliyat tretesi, tekneyi de veya inşaat rizikolarını da kapsıyorsa bu taktirde ilgili konservasyon tablolarının ayrı ayrı tespiti gereklidir. Eğer nakliyat emtea tretesinde sedan kendi konservasyonunu korumak için bir hasar fazlası reasüransı akdetmiş ise o zaman bu hususu da reasürörüne bildirmelidir.

Yine tretelerde örneğin, nakliyat veya yangında poliçelerdeki teminatın kapsamının belirtilmesi gibi bu anlaşmalarda da hangi rizikoların teminat dışında tutulduğu açıkça belirtilmelidir. Bu nedenle her branşın tretesinde teminata giren rizikolara oranla, genellikle kapsam dışı kalanlarında mutlak olarak belirtilmesi gerekir.

Coğrafi bölge deyimi de çok önemli bir maddedir. Zira reasürör sedanın hangi bölgeler itibarıyla çalıştığını bilmek zorundadır.

Reasürörün Sorumluluğu

Her tretede reasürörün üstleneceği sorumluluk mutlak olarak tarif edilmelidir.

Bu sorumluluk kotpar tretelerde tretenin kapsamına giren ve de sedan şirket tarafından kesilen her poliçenin muayyen bir yüzdesinin reasürör tarafından otomatik olarak kabulü tarzında belirlenmiştir.

Ancak buna rağmen yine de trette çok büyük meblağlara ulaşmayı önlemek ve de reasürörün sorumluluğunun açıkça belirlenmesi bakımından taraflar arasında beher riziko için azami bir limit tespit edilmektedir.

Sigorta koşullarının değişmesi

Reasürörler yeni bir trete için görüşme yaparken sedan şirketin kabul edebileceği sigorta çeşitlerini, iş kabul politikalarını, ülkenin yasal koşullarını vb, bilmek durumundadırlar.

Ayrıca bu görüşmelerde değişik sigorta konularına ilişkin saklama payları çok önem arz etmektedir ki bu konu eksedan tretelerinin özelliğidir.

Bunun yanında trete yürürlükteyken iş kabul politikasında her hangi bir değişiklik olursa, saklama paylarında değişiklik söz konusu ise bu hususların mutlak manada reasürör tarafından da bilinmesi gerekmektedir. Bu nedenle de tretelere bu konuya ilişkin metinler konmaktadır.

Eğer sedanın ülkesinde siyasi, sosyal veya ekonomiyle ilgili yasalarda değişiklik olursa bunun da reasürör tarafından bilinmesi gerekmektedir.

Bu arada sigorta konularından bazıları zorunlu hale sokulabilir veya mevcut monopol lağvedilebilir.

Bütün bu benzer değişiklikler treteleri etkiler, bu yüzden de tarafların bilgi sahibi olması ve gerekli ise trete koşullarını yeniden gözden geçirilmesi icap edebilir.

Bordro

Günümüzde artık sedan şirketlerin reasürörlerine bordro gönderme yükümlülükleri yerine getirilmemekte ise de bazı özel riziko gurupları itibarıyla tekne, montaj ve uçak rizikoları gibi halen reasürörlere bordro gönderilmektedir.

Bunun da önemi sözü edilen rizikoların özelliği dolayısıyla reasüröründe detaylı bilgiye sahip olmasını temin bakımındandır

Kayıtların kontrolü

Bordro sisteminin ortadan kalkması nedeniyle bugün uygulamada sedanın sahip olduğu bilgilere reassürans şirketleri vakıf değillerdir.

Hasar halinde bile reasürörler gözü kapalı hareket etmekte ve de sedanı takip etmek durumunda kalmaktadır.

Bu nedenle de trete anlaşmalarına reasürörün, sedanın kayıtlarını kontrol edebilecekleri yazılmaktadır. Örneğin, reasürör önceden haber vermek koşulu ile yetkili bir elemanını göndererek sedanın trete konusu olan bütün kayıt ve dokümanlarını inceleyebilir.

Hata ve unutma

Tecrübeler göstermiştir ki ne kadar dikkat edilirse edilsin hata ve unutma insan yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır.

İhmal ve hata tespit edildiği zaman hemen düzeltilerek normal duruma dönüştürülür. Şurasını unutmamak gerekir ki bu madde sedana bilerek hata yapma hakkını vermez.

Sedan belki de sesyonu hatalı bildirdi veya tümü ile devretmedi veya sedan kendi konservasyonunu yanlış hesap ederek reasüröre çok az veya çok yüksek meblağ sede(devir) etti. Bundan sonra da hasar meydana gelebilir işte bu yüzden hata ve unutma klozu her trette de yer alan önemli bir hükümdür.

Uygulamalar

- 1) Sorumluluğun paylaşılması konusunda aranızda bir tartışma yapılması
- 2) Reasürans anlaşmalarında hata ve unutma hallerinde nasıl bir yol izlenmektedir.

Uygulama Soruları

- 1) Bölüşmeli otomatik reasrüans anlaşmalarının metinleri aslında tretelerin hukuki anlamda alt yapısını oluştururmu?
- 2) Trete metninin altında her iki tarafın ıslak imzalarının olması önemli midir?
- 3) Anlaşmada başlangıç bitiş tarihleri olmalı mıdır?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde reasürans anlaşmalarının ortak hükümlerini öğrendik.

Bölüm Soruları

1. Tretelerin hukuki anlamda altyapılarını oluşturan, anlaşma hükümlerine ne ad verilir?
(Orta)

- A) Kot-par
- B) Wording
- C) Trete
- D) Dealing
- E) Sedan

2. Tretelerde wordingler ve karşılıklı yükümlülüklerinin neler olduğunu gösterir.

Yukarıdaki boşluklara hangi ikisi gelmelidir? (Orta)

- A) Sedan ve reasürörlerin
- B) Acente ve sigortacının
- C) Sigortalı ve acentenin
- D) Sigortalı ve sigortacının
- E) Broker ve sigortacının

3. Aşağıdakilerden hangisi bölüşmeli reasürans anlaşmalarında yer alan maddelerden değildir? (Orta)

- A) Anlaşmanın türü ve kapsamı
- B) Başlangıcı ve sonu
- C) Hesaplaşma durumları
- D) Kar komisyonu
- E) Acente sorumlulukları

4. Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır? (Zor)

- A) Trete metninin sonunda tarafların imzası yer alır
- B) Sözleşmede sedan ve reasürörün adresleri yer alır
- C) Trete, sigortalı-sigortacı-reasürör arasında üçlü bir anlaşmadır
- D) Tretelerde her ülke ve sigorta şirketi için değişiklikler görülebilir
- E) Trete metninde tarih yer alır

5. Aşağıdakilerden hangisi hata ve unutma klozunun kapsamına girmez? (Orta)

- A) Sedan sesyonu hatalı bildirebilir
- B) Sedan sesyonu tümü ile devretmemiş olabilir
- C) Sedan kendi konservasyonunu yanlış hesap etmiş olabilir
- D) Sedan bilerek yanlış devir yapmış olabilir
- E) Sedan reasüröre çok az veya çok yüksek meblağ devretmiş olabilir

Cevap Anahtarı:

1)B 2)A 3)E 4)C 5)D

**9. BÖLÜŞMELİ OTOMATİK REASÜRANS ANLAŞMALARININ
ORTAK HÜKÜMLERİ (WORDİNGİ)**

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

9.1. Bu hafta bölüsmeli otomatik reasürans anlaşmalarının ortak hükümleri (wordingi) ni öğreneceğiz.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Ortak hazırlanan anlaşma metnini hangi taraf hazırlar?
- 2) Anlaşma metninde vade olmalıdır?
- 3) Anlaşmayı her iki taraf da imzalamak zorunda mıdır?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmalarının ortak hükümleri	Bölüşmeli/otomatik reasürans anlaşmalarının ortak hükümlerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Flat komisyon
- Değişir oranlı komisyon
- Kar komisyonu.

Giriş

Bu bölümde bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmalarının ortak hükümleri (wordingi)

9.1.Bölüşmeli Otomatik Reasürans Anlaşmalarının Ortak Hükümleri (Wordingi)

Reasürans priminin hesabı

Her tretede reasürans priminin nasıl hesap edileceği belirtilmelidir.

Sigorta branşlarında nakliyatın özel durumları bir yana bırakılırsa diğer treteler itibarıyla bu hüküm muhakkak yer almaktadır.

Primin hesabında vergi durumu söz konusu ise yani net değil brüt prim varsa bunun da ayrıntılı olarak belirlenip net primlere ilave edilebileceğinin bildirilmesi gerekmektedir. Ancak genellikle net prim üzerinden hesaplanır

Doğal olarak sedan, sigortalısından aldığı orijinal sigorta primin saptanmış olan bir yüzdesini reasürörüne devretmektedir.

Reasürans komisyonu

Reasürans komisyonu muhakkak olarak trete metninde yer almaktadır.

Bu bazen (flat komisyon) sabit oranlı komisyon olduğu gibi (sliding scale) değişen oranlı komisyon esasına göre de tespit edilebilmektedir. Hangi yöntem olursa olsun tretede bunun hesap tarzı açıkça belirtilmelidir.

Komisyonun nispeti ilgili sigorta branşına ve hasar durumuna göre değişmektedir.

Reasürans komisyonu sedanın istihsal için sarfettiği masrafların ve vergi giderlerinin reasürörce de karşılanması, onun da bu istihsal masraflarına iştiraki tarzında düşünülür

Sözü edilen bu komisyon sedanın reasüröre devrettiği prim üzerinden alınmaktadır.

Sabit oranlı komisyon(Flat commision)

Tarafların yani sedan ile reasürörün reasürans primi üzerinden hesap edilmek koşulu ile sabit bir yüzde üzerinden anlaşmalarıdır. Buna göre sedan öngörülen bu sabit yüzdenin primle çarpılması sonucu elde edilecek komisyon miktarını primden düşükten sonra kalan miktarı reasüröre devreder.

Değişen oranlı komisyon.(Sliding Scale)

Bu sistemin esası, reasüröre devredilen işlerin hasar prim oranına dayanmaktadır. Hasar oranı ne ölçüde düşük olursa komisyon yüksek olmakta, hasarın yüksek olması halinde de düşük oranlı komisyon uygulanmaktadır.

Konuya açıklık getirmek bakımından uygulamadan bir örnek verelim:

Hasarların yüzdesi %52 veya daha fazla olursa %42 komisyon

“	“	%51	“	“	“	“	%42,5	“
“	“	%50	“	“	“	“	%43	“
“	“	%49	“	“	“	“	%44	“
“	“	%48	“	“	“	“	%44,5	“
“	“	%47	“	“	“	“	%45	“
“	“	%46	“	“	“	“	%46	“
“	“	%45	“	“	“	“	%46,5	“
“	“	%44	“	“	“	“	%47	“
“	“	%43	“	“	“	“	%48	“
“	“	%42	“	“	“	“	%48,5	“
“	“	%40	“	“	“	“	%49	“
“	“	%38	“	“	“	“	%49,5	“
“	“	%35	“	“	“	“	%50	“
“	“	%30	“	“	“	“	%55	“
“	“	%26,5	“	“	“	“	%57,5	“

Önemli not: Yıl içinde eksedan için %47,5 geçici komisyon uygulanır.

Yukarıdaki örnekte, tretede %26,5 ve daha altındaki yüzdelerde tespit edilecek hasar oranlarına %57,5'a kadar komisyon verileceği ve %52'in üzerindeki hasar oranları içinde asgari komisyonun %42 olacağı öngörülmüştür.

Bütün tretelerde hasar oranı ile neyin kastedildiği açıklanmaktadır. Yukarıda bizde sıkça hasar oranından bahsettik. O nedenle bunun açıklanması konunun da iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Kazanılmış Prim: Yıllık prim + bir önceki yıl CRK – bu yıl ki CRK

ÖRN:

$$KP = 80.000.-TL + 16.000 TL - 32.000 TL = 64.000.-TL$$

HASAR = Yıllık Hasar + Yıl Sonu Devreden Muallak Hasar – Önceki yıl Muallak Hasar

ÖRN:

$$Hasar = 17.500 + 4.500 - 5.000 = 17.000.-TL$$

Hasar Prim Oranı = Hasar / Kazanılmış Prim

ÖRN:

$$H/P = H / KP = \frac{17.500 + 4.500 - 5.000}{80.000 + 16.000 - 32.000} = \frac{17.000}{64.000} = 26,50\%$$

$$80.000 + 16.000 - 32.000 = 64.000$$

Bu H/P oranını sliding scale tablosuna uyguladığımız taktirde:

%26,50 HP oranı için %57,5 komisyon tahakkuk ettirilecektir.

Geçici olarak uygulanan %47,5 komisyon oranı ile gerçekleşen %57,5 komisyon oranının farkını reasürör sedana ödeyecektir.

Kar komisyonu

Reasürans komisyonundan başka tretelerde öngörülen bir de kar komisyonu vardır ki o da sedanın devrettiği işlerin kârlı olması halinde reasürörün söz konusu bu kardan sedana da muayyen bir oranda hisse vermesidir. Bu nedenle kar komisyonunun saptanmasında reasüröre devredilen işlerin kar-zarar hesabının sağlıklı yapılması gerekir.

Hasara ilişkin hükümler

Hasar ödemeleriyle ilgili bir trete maddesine göre; sedan ve reasürörün bir hasar halinde izlemeleri gerekli yöntemlere açıklık getirmektedir.

Sedan, hasarlara ait bütün işlemleri yapmaya ve hasarların bedellerini tespit ve tediye, uyuşmazlıkları sulh, tahkim veya dava yoluyla çözmeye yetkilidir.

Reasürör sedanın bu hususlarda alacağı karara uymayı taahhüt eder.

Reasürör sedanın hasar işlerinde çalıştırdığı memurlarının aylıkları hariç, hasarlarla ilgili tahkikat, ekspertiz, tahkim, mahkeme ve bunlara müteferri bilcümle masraflara payı nispetinde katılır.

Reasürör payının peşin hasar limitine kadar olduğu hasarlar sedan tarafından ödenir ve üç aylık hesaplarda reasüröre borç kaydedilir.

Teknik olarak hasar ödemelerinde sedanın yetkisi esastır. Reasürör sedanı takip etmek zorundadır

Ex-gratia ödemeleri için lider reasürörün görüş ve muvafakatı alınmak icap ederse de bu durum genel hasar kaidelerini değiştirmez

Hesaplaşma sistemi

a-Prim geliri.

Sedan şirket için kestiği poliçeye ilişkin prim ne kadar önemliyse aynı şey reasürör içinde söz konusu olmakta, bu nedenle de primin nasıl saptanacağı hususu reasürans anlaşmalarında da önem arz etmektedir.

i-Yazılmış prim geliri - Written Premium Income-

ii-Kazanılmış prim geliri -Earned Premium Income-

b- Prim rezervi - Cari rizikolar karşılığı-

Bölüşmeli -otomatik- reasürans anlaşmalarının 1 Ocakta başlayıp 31 Aralıkta sona ermesi genellik arzeden bir uygulama biçimidir.

c-Muallak hasar karşılığı.

Yukarıda da belirtildiği gibi, yıl sonunda sedan şirket hesaplarını kapatırken hasarların bir kısmının ödenmemesi nedeniyle muallakta kaldığı görülmektedir. İşte henüz ödenememiş olan ancak reasürörün sorumluluğunun devam ettiği bu hasarlar içinde tıpkı cari rizikolarda olduğu gibi bir karşılık tutulmaktadır, buna da muallak hasar karşılığı adı verilmektedir. Sözü edilen bu hasarlar ilerde muhakkak ödeneceğinden tutulan karşılıkta %90 veya %100'e yakın olmak gerekir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, hasar tahminlerinin sağlıklı olarak yapılması ve sonunda umulmayan bir meblağla karşılaşılmasını önlemektir.

Anlaşmazlıkların çözümü/Tahkim

Reasürans anlaşmalarında yer alan maddelerden biri de tahkimdir. Bu hüküm sigorta genel şartlarında bulunan maddeyle benzerlik arz etmektedir. Orada da anlaşmazlıkların nasıl çözüleceği, hakem seçme prosedürü izah edilmektedir. Bilindiği gibi, sigortacı ile sigortalı arasındaki ihtilaflar hakem-bilirkişi yöntemiyle çözülebildiği gibi çoğu kez de mahkemeye başvurulmaktadır. Ancak, reasürans işinin çok teknik olması nedeniyle sorunların çözümü için uzmanlara daha çok ihtiyaç duyulmaktadır.

Kader birliği / Follow the Fortunes

Bu hükmün esası reasürörün alınan kararlarla ilgili olarak sedan şirketi izleyeceği şeklindedir. Ancak yukarıda hasar bölümünde de temas edildiği gibi ex - gratia ödemelerini bu prensibin dışında tutmak ve hiç olmazsa lider reasürörün görüşünü almak azami iyi niyet kuralı gereğidir.

Reasürans anlaşmalarının sona erışı

Bölüşmeli otomatik reasürans anlaşmaları 1 Ocak - 31 Aralık arasını kapsayacak biçimde oniki aylık bir süre için düzenlenirler.

Bu süre sonunda taraflar, sigortacı ve reasürör, tetenin devamını arzu etmiyorlarsa yazılı olarak durumu birbirlerine bildirirler.

Bu husus trete metinlerinde de yer alır. Aksi taktirde treteler otomatik olarak yenilenerek devam ederler.

Uygulamalar

- 1) Sabit oranlı komisyon çalışmasına örnek hazırlayınız.
- 2) Değişir oranlı komisyon çalışmasına örnek hazırlayınız.

Uygulama Soruları

- 1) Sabit oranlı komisyon ile Sedan ın çalışması aslında mali açısından faydalı mıdır?
- 2) Değişir oranlı komisyon prim / hasar durumuna gore her iki tarafa da kazanç sağlar mı?
- 3) Sabit ve değişen oranlı komisyon arasındaki farklılığı örnekler ile açıklayınız.

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde reasrüans anlaşmalarının ortak hükümlerini öğrendik.

Bölüm Soruları

1. I. Her tetedede reasürans priminin nasıl hesaplanacağı belirtilmelidir.
II.Hesaplama da genellikle net prim kullanılsa da brüt prim üzerinden de hesaplanabilir.
III.Sedan, sigortalısından aldığı sigorta priminin bir kısmını reasüröre devreder.

Yukarıdakilerden hangileri doğrudur? (Orta)

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Zor)

- A) Reasürans komisyonu muhakkak olarak trete metninde yer almaktadır.
- B) Komisyonun nispeti, ilgili sigorta branşına ve hasar durumuna göre değişmektedir.
- C) Komisyon sedanın reasüröre devrettiği prim üzerinden alınmaktadır.
- D) Her trete için komisyon oranı sabittir
- E) Hangi yöntem olursa olsun tetedede komisyonun hesap tarzı açıkça belirtilmelidir.

3. Sedanın öngörülen sabit bir yüzdenin primle çarpılması sonucu elde edilecek komisyon miktarını primden düşükten sonra kalan miktarı reasüröre devrettiği komisyon tarzı hangisidir? (Orta)

- A) Sabit orantılı (Flat)
- B) Değişen orantılı (Sliding Scale)
- C) Kar komisyonu
- D) Rezerv komisyonu
- E) Yüzdeli komisyon

4. Reasüröre devredilen işlerin hasar prim oranına dayandığı komisyon türü hangisidir? (Orta)

- A) Sabit orantılı (Flat)
- B) Değişen orantılı (Sliding Scale)
- C) Kar komisyonu
- D) Rezerv komisyonu
- E) Yüzdeli komisyon

5. Değişen orantılı komisyonda, hasarların yüzdesi 52 veya daha fazlayken komisyon %42 ise hasar yüzdesi 50 veya daha fazla iken komisyon ne kadar olur? (Orta)

- A) 42
- B) 42,5
- C) 43
- D) 43,5
- E) 44

Cevap Anahtarı:

1)E 2)D 3)A 4)B 5)C

**10. BÖLÜŞMESİZ REASÜRANS ANLAŞMALARI / HASAR FAZLASI
(EXCESS OF LOSS) VE HASAR ORANI FAZLASI (STOP LOSS)**

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

10.1. Bu hafta bölüşmesiz reasürans anlaşmaları / Hasar fazlası (excess of loss) ve Hasar oranı fazlası (stop loss)

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Hasar fazlası anlaşmaları kaç bölüme ayrılır?
- 2) Hasar oranı fazlası ne demektir?
- 3) Stop loss ne tür bir anlaşmadır?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Bölüşmesiz reasürans anlaşmalarının özellikleri	Bölüşmesiz reasürans anlaşmalarının özelliklerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Bölüşmesiz reasürans anlaşmaları
- Hasar fazlası anlaşması
- Hasar oranı fazlası

Giriş

Bu bölümde bölüşmesiz reasürans anlaşmaları / Hasar fazlası (excess of loss) ve Hasar oranı fazlası (stop loss)

10.1. Bölüşmesiz Reasürans Anlaşmaları / Hasar Fazlası (Excess Of Loss)

Bölüşmeli reasürans metotları olan kotpar ve eksedan tretelerinde esas, sedanın sorumluluğunun belirli bir yüzde ile, belirli bir hisse ile reasürörce karşılanması idi. Sigorta bedelinin belli bir yüzdesini veya bölümünü taahhüt eden reasürör primini de aynı oranda almak durumundadır.

Bölüşmeli reasürans metotlarında sigorta bedeli, prim ayarlaması, bölüşmesiz reasürans metodu olan hasar fazlasında tamamen farklı olarak karşımıza çıkmaktadır

Sigorta bedeli ve o sigorta bedeliyle ilgili prim esas yerini hasara terk etmektedir. Reasürörün sorumluluğu hasarın belirli bir sınırı aşmasıyla başlar. Bu metotta prensip hasarla bağıntılıdır.

Belli bir hasar miktarını aşan hasarların reasürörlerce karşılanması esasına dayanır.

Hasarın belirlenmiş bir sınırı aşması durumu konunun önemli noktasıdır.

Net retasyon-konservasyon- “Underlying retention, priority” aşıldığı zaman, hasar bu limiti geçince reasürörün de sorumluluğu başlamış olur.

Reasürörün sorumluluğu bir hasarın meydana gelmesi ve sigorta şirketinin taşıyacağı tutarın aşılması halinde ve anında söz konusu olur.

Bölüşmeli reasürans anlaşmalarında sigorta bedeli üzerinden tutulan saklama payları burada yerini, sedanın üzerinde tuttuğu hasar bölümüne bırakmakta ve reasürör o bölüm hasardan sonra sorumlu olmaktadır.

Reasürör, tretede belirlenmiş olan limiti aşan hasarları, yine belirlenmiş olan bir üst limite kadar öder. O halde reasürör alt ve üst limit arasında kalan hasarlardan sorumludur.

İşleyişine ilişkin örnekler;

Sedan şirketin net saklama payı yani bir hasar halinde ödeyecek olduğu miktar 250.000. TL ise ve reasürörde bu meblağı aşan 1 milyon TL'ye kadar hasarları ödemeyi taahhüt etmişse bu taktirde meydana gelen 190.000. TL, 250.000. TL, 800.000. TL ve de 1.300.000. TL'lik hasarların sedan ve reasürör arasındaki bölüşümü aşağıdaki gibidir.

Hasarlar Hasar tutarı Saklama payı Reas payı Sedana geri.dönen

1.hasar 190.000. TL 250.000. TL - -

2. hasar 250.000. TL 250.000. TL - -

3. hasar 800.000. TL 250.000. TL 550 .000. TL -

4. hasar 1.300.000. TL 250.000. TL 1 milyon TL 50.000

Olumlu ve olumsuz yönleri

olumlu yönlerini :

Sedanı kümül ve katastrofik olaylarda bölüşmeli tretelere göre çok daha etkili korur.

Hasar fazlası metodu sayesinde sedan şirket konservasyonunu yüksek tutmak suretiyle daha çok prim geliri elde eder.

İdare masrafları her iki taraf içinde çok azdır. Zira bölüşmeli anlaşmalar gibi zaman alıcı ve masraflı olmadığından işleyişi de çok basittir. Burada özellikle eksedan tretelerinde olduğu gibi her riziko için konservasyon saptanması, reasürans dağılımı yaptırılması, hasarların ve primin bölüştürülmesi söz konusu değildir. İşler az sayıda personelle yürütülür.

olumsuz yönleri:

Prim hesaplanmasında çok büyük güçlüklerle karşılaşmak mümkündür.

Burada komisyon, depo primi ve faizi gibi hususlar olmadığından bölüşmeli tretelere oranla sedana mali kaynak yönünden yardımcı olmaz. Kaldı ki primlerde de hesaplaşma periyodik olarak yapılmadığı için genelde peşin ödeme söz konusu olmaktadır.

Tespit edilen hasar limitlerinin aşılması halinde, sedan şirketin ilave prim ödemek suretiyle yeniden teminat satın alması da ayrı bir mali külfet olarak gözükmektedir.

Hasar fazlası anlaşmasının türleri

Çalışan -working- veya risk başına hasar fazlası

Katastrofik -katastrophe- hasar fazlası

Hasarın belirlenmesi yöntemleri

Poliçenin tanzim tarihi-policies issued.

Hasarın oluş tarihi - losses occurring

Hasarın öğrenilmesi tarihi

Hasar fazlası anlaşmalarının ortak hükümleri

Teminatın kapsamı ve süresi

Genel İstisnalar:

Tek bir rizikonun tanımı,

Katastrofik hasarların tanımı

Nihai Net hasar - Ultimate net loss clause-

Net prim geliri

Uygulamalar

- 1) Hasar fazlası anlaşmasını kendi aranızda tartışınız.
- 2) Hasar oranı fazlası anlaşmasını kendi aranızda tartışınız.

Uygulama Soruları

- 1) Sedan hasar oranı fazlası anlaşması ile kendi saklama payını korumakta mıdır?
- 2) Hasar fazlası anlaşması nasıl uygulanır örnekle anlatınız
- 3) Hasar oranı fazlası anlaşması uygulaması pratik midir?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde bölüşmesiz reasürans anlaşmalarının özelliklerini öğrendik.

Bölüm Soruları

1. Hasar fazlası - of loss

Hasar oranı fazlası - loss

Bölüşmesiz reasürans anlaşmaları ile ilgili yukarıdaki boşluklara sırasıyla hangi ikisi gelmelidir? (Zor)

- A) Stop - excess
- B) Stop - Flat
- C) Excess - Flat
- D) Excess - stop
- E) Flat - sliding

2. “Bölüşmeli reasürans metotları olan kotpar ve eksedan tretelerinde esas, sedanın sorumluluğunun belirli bir ile reasürörce karşılanmasıdır.”

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelemez? (Kolay)

- A) Yüzde
- B) Hisse
- C) Pay
- D) Oran
- E) Miktar

3. Belli bir hasar miktarını aşan hasarların reasürörlerce karşılanması esasına dayanan reasürans türü hangisidir? (Orta)

- A) Kotpar
- B) Hasar oranı fazlası
- C) Hasar fazlası
- D) Eksedan
- E) Sedan

4. Bir sigorta şirketinin üstlendiği risklerden başka şirketlere devretmeyip üstünde tuttuğu ve aşıldığında reasürörün sorumluluğunun başladığı kısma ne denir? (Orta)

- A) Konservasyon
- B) Retrosesyon
- C) Sedan
- D) Eksedan
- E) Reasürans

5. I.Poliçenin tanzim tarihi

II.Hasarın oluş tarihi

III.Hasarın öğrenilmesi tarihi

Yukarıdakilerden hangileri hasarın belirlenmesi yöntemlerindedir? (Orta)

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Cevap Anahtarı:

1)D 2)E 3)C 4)A 5)E

11. HASAR FAZLASI ANLAŞMALARININ ORTAK HÜKÜMLERİ VE EXCESS OF LOSS

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

11.1. Bu hafta bölüşmesiz reasürans anlaşmaları / Hasar fazlası (excess of loss) ve Hasar oranı fazlası (stop loss)

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Hasar fazlası anlaşmaları kaç bölüme ayrılır?
- 2) Hasar oranı fazlası ne demektir?
- 3) Stop loss ne tür bir anlaşmadır?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Bölüşmesiz reasürans anlaşmalarının özellikleri	Bölüşmesiz reasürans anlaşmalarının özelliklerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Öğrendikleri, bilgileri ile kendisini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Bölüşmesiz reasürans anlaşmaları
- Hasar fazlası anlaşması
- Hasar oranı fazlası

Giriş

Bu bölümde bölüşmesiz reasürans anlaşmalarının ortak hükümleri / Hasar fazlası (excess of loss) ve Hasar oranı fazlası (stop loss)

11.1. Hasar Fazlası Anlaşmalarının Ortak Hükümleri

Hasar oranı fazlası anlaşmalarında fiyatın saptanması

“Experience Rating” geçmiş yılların istatistiği sistemi.

Bu metotta geçmiş yıllar itibarıyla elde edilmiş prim geliri ve hasarların adedi ile miktarları tespit edilir. Sağlıklı bir fiyat için son beş yıllık istatistiklerden faydalanılır.

Toplam hasar miktarlarını ait oldukları yılların primlerine bölerek hasar oranları elde edilmiş olur.

Burada geçmiş yıl rakamlarında hasar ve prim arasındaki dengeyi kolaylıkla görmek mümkün olur.

Elde edilen bu hasar oranına istihsal masrafları payı, reasürörün beklediği kar payı ve olağanüstü yılları karşılamak için de bir rezerv düşünülerek ayrıca bir yükleme daha yapılır.

Hasar fazlası priminde uzun yılların neticesi önem taşır.

Bu tespitte geçmiş yılların istatistikleri en iyi yöntem verilerini sağlamakla beraber, çok eski yıllar da sağlıklı gösterge olamaz. Çünkü sigorta bedelleri enflasyonun tesiri ile her yıl artmaktadır ve bu artış ise ödenen tazminatları da tesir etmektedir.

Bu arada iş kabul politikalarındaki değişiklikler de neticeyi etkileyebilmektedir.

Bütün bu mahsurlarına rağmen bu bölümde hasar maliyetinin hesaplanmasında uygulanan en sağlıklı yöntem “burning cost” yöntemidir.

Yüksek tespit edilen bir fiyat sedan için külfet, düşük tespit edilen prim de reasürör için zarar anlamına geleceğinden, bunun dengeli bir tarzda saptanıp her yıl istikrarlı bir şekilde devamı sağlanmalıdır.

Burada dikkat edilmesi gereken bir başka noktada bulunan hasar oranının, geçmiş son beş yılın ortalaması olduğudur.

Hasar- prim oranını gösteren bu nispetin ilerisi için tatmin edici olması bakımından buna reasürörün kar marjı ile muhtemel olağanüstü hasarları karşılamak bakımından da ilave bir rezerv eklemek gerekir. Bu nedenle uygulamada yükleme “loading” adı verilen bir ilavenin hasar oranına eklendiği görülmektedir.

Bu ilaveye ayrıca olmuş fakat ihbar edilmemiş hasarların da “IBNR=Incurred but not reported” katılması gerekir. Anlaşılacağı gibi hasar oranına yapılacak yükleme kesin bir oranla sabit değil fakat reasürörden reasürere değişen bir orandır.

Burning cost ile yapılan tretelerde bir tek fiyat verileceği gibi anlaşmalarda bazen minimum ve maksimum fiyatlarda tespit edilmiş bulunmaktadır.

Konunun önemi bakımından özetlemek gerekirse: Dikkat edilecek ilk nokta sedanın net saklama payı, ikincisi ise reasürörün ödemeyi üstlendiği bölümdür.

Reasürörün sorumluluğu ne kadar yüksek ve de sedanın net saklama payı ne kadar düşük olursa anlaşmanın fiyatı da o ölçüde yüksek olur.

Geçmiş yılların hasar seyri de fiyatlandırmalarda önem taşımaktadır.

Bu anlaşmalarda hasar maliyeti ödenen ve muallak hasar toplamı ile brüt net prim gelirleri kalemlerinden oluşmaktadır

Taşınılan sorumluluk esasına göre - Exposure Rating

Tamamen geçmiş yıllar istatistiklerine dayanarak elde edilen fiyatlandırma yerini - Experience Rating- burada reasürörün sorumlu olduğu rizikolarla ilgili reasürans primi almaktadır.

Reasürör sorumluluğun hangi bölümünü taşıyorsa doğal olarak o bölümün hasarlarından da sorumlu olacaktır.

Bu nedenle o kısma isabet eden poliçe primlerinin de kendisinin olması gerekir.

Bu metotla ilgili olarak fiyat saptanması için sedan şirketin “risk profili” diye adlandırılan bilgileri hazırlanması lazımdır.

Risk profilinde sigorta bedelleri değişik dilimlere ayrılmakta, her dilime isabet eden poliçe sayısı tespit edilmekte ve ortalama sigorta bedelleri ile ortalama prim gelirleri de yer almaktadır.

11.2. Bölüşmesiz Reasürans Anlaşmaları / Hasar Oranı Fazlası (Stop Loss)

Stop loss reasürans anlaşmasında esas, sedanın belli bir zaman dilimi içinde uğrayacağı hasarların toplamının trette öngörülen limiti aşması halinde reasürörce karşılanmasıdır.

Bundan önce gördüğümüz riziko başına veya katastrofik anlaşmalarda hasarın belli bir miktarını sedan üzerinde tutmakta ve o miktarı aşan kısımda yine bir üst limite kadar reasürörce karşılanmaktaydı. Bu işlemler hasar meydana geldikten sonra her riziko için ayrı ayrı ve de beklemeden yapılmaktaydı.

Stop loss reasürans anlaşmasında ise trette saptanan süre içinde meydana gelen hasarlar toplamı önceden tespit edilmiş belli bir oranı aştığı zaman yine saptanan bir limite kadar reasürörce karşılanmaktadır.

Saptanan hasarlar toplamına kadar ki kısım sedan tarafından, ondan sonraki bölüm ise yine muayyen bir limite kadar reasürörce tazmin edilmektedir.

Trete anlaşmasında ise genellikle stop loss anlaşmasının süresi içinde meydana gelecek hasarlar toplamının prim gelirinin %80 veya %85'ini aşması halinde, aşan bu bölümün yine bir üst limite kadar reasürörce karşılanacağı öngörülmektedir.

Bir başka örnekte “sedanın dolu branşındaki bürüt net prim gelirinin %80’ini aşan toplam hasarlar bürüt net prim gelirinin %120’sine kadar reasürörce karşılanır” denmektedir.

Bu anlaşmalarda da sağlıklı bir netice elde edebilmek için -brüt net prim gelirinin- nasıl hesaplanacağı açık olarak tetede tarif edilmesi gerekir.

Hasar oranı fazlası -stop loss- reasürans anlaşmaları da diğer hasar fazlası anlaşmaları gibi kademeli olarak yani dilimler şeklinde düzenlenebilir.

Örneğin,

1. dilim %80’inin aşılması halinde %120’ye kadar,
2. dilim %120’nin aşılması halinde %150’ye kadar

Eğer %150 de aşılsa, aşan kısım yine sedan şirkete dönmüş olur.

İşleyişine ilişkin örnekler;

Bir stop loss anlaşmasında sedan, yıl içerisinde meydana gelecek toplam hasarları %80’e kadar bu alt limitin aşılması halinde ise reasürör de %120’ye kadar sorumlu olacaklardır.

Uygulamalar

- 1) Hasar fazlası anlaşmasını kendi aranızda tartışınız.
- 2) Hasar oranı fazlası anlaşmasını kendiaranızda tartışınız.

Uygulama Soruları

- 1) Sedan hasar oranı fazlası anlaşması ile kendi saklama payını korumakta mıdır?
- 2) Hasar fazlası anlaşması nasıl uygulanır örnekle anlatınız
- 3) Hasar oranı fazlası anlaşması uygulaması pratik midir?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde bölüşmesiz reasürans anlaşmalarının özelliklerini öğrendik.

Bölüm Soruları

1. Experience Rating metodunda sağlıklı bir fiyat için son kaç yılın istatistiklerinden faydalanılır? (Zor)
 - A) 1
 - B) 3
 - C) 5
 - D) 10
 - E) 20

2. Aşağıdakilerden hangisi hasar fazlası anlaşmalarının ortak hükümlerinden değildir? (Orta)
 - A) Tek bir rizikonun tanımı
 - B) Katastrofik hasarların tanımı
 - C) Nihai net hasar
 - D) Net prim geliri
 - E) Acente komisyonu

3. I.Toplam hasar miktarlarını ait oldukları yılların primlerine bölerek hasar oranları elde edilmiş olur.
II.Burada geçmiş yıl rakamlarında hasar ve prim arasındaki dengeyi kolaylıkla görmek mümkün olur.
III. Hasar fazlası priminde uzun yılların neticesi önem taşır.

Experience Rating sistemi için yukarıdakilerden hangileri doğrudur? (Orta)
 - A) Hepsi
 - B) I ve II
 - C) I ve III
 - D) II ve III
 - E) Hiçbiri

4. Hasar maliyetinin hesaplanmasında uygulanan en sağlıklı yöntem aşağıdakilerden hangisidir? (Zor)

- A) Exposure Cost
- B) Burning Rating
- C) Exposure Rating
- D) Burning Cost
- E) Experience Rating

5. “Yüksek tespit edilen bir fiyat için külfet, düşük tespit edilen prim de için zarar anlamına gelir”

Yukarıdaki boşluklara sırasıyla hangi ikisi gelmelidir? (Orta)

- A) Sedan - acente
- B) Sedan - reasürör
- C) Acente - reasürör
- D) Reasürör - reasürör
- E) Sedan - sedan

Cevap Anahtarı:

1)C 2)E 3)A 4)D 5)B

12. BÖLÜŞMESİZ REASÜRANS ANLAŞMALARI / POOL ANLAŞMALARI

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

12.1. Bu hafta Bölüşmesiz reasürans anlaşmaları / pool anlaşmalarını öğreneceğiz

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Pool anlaşmaları bölüşmesiz reasürans anlaşmalarının bir türüdür?
- 2) Pool anlaşmaları tek birbranşta yapılabilir mi?
- 3) Pool anlaşmaları nasıl çalışmaktadır?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Pool anlaşmalarının özellikleri	Pool anlaşmalarının özelliklerine ilişkin bilgi sahibi olmak	Kişisel bilgi ve tecrübelerini geliştirmek

Anahtar Kavramlar

- Pool
- Havuz
- Pool anlaşmaları

Giriş

Bu bölümde Bölüşmesiz reasürans anlaşmaları / pool anlaşmaları

12.1. Bölüşmesiz Reasürans Anlaşmaları / Pool Anlaşmaları

Dünya uygulamalarında karşımıza çıkan, gerekse ülkemizde de çok sayıda örneği bulunan pool anlaşmaları ile genel bilgiler;

POOL uygulamaları;

Klasik Pool;

Katastorfik hasarlara yol açan rizikoların, şirketlerin mali güçlerini sarsmadan karşılanabilmesi amacıyla tesis edilirler.

Reasürans pool;

Reasürans Pool; risklerin gerçekleşmesi halinde şirketlerin mali güçlerini sarsmadan karşılanabilmesi amacıyla tesis edilirler.

Bu anlaşmalar bazen tek bir branşla ilgili olarak yapılır. Örneğin, kaza sigortaları –yeşilkart-, uçak sigortaları veya nakliyat sigortaları pool'u gibi veya riziko bazında da karşımıza çıkarlar. (reasürans pool u örneği)

Nükleer rizikolar veya atom pool'u gibi ülke içinde yapılabilen bu anlaşmaları uluslararası olarak da görmekteyiz. (klasik pool örneği)

Standart rizikolara oranla daha çok rizikolu işleri kapsayan pool'lar da yapılmaktadır.

Bu anlaşmalara göre belli sayıdaki sigorta şirketleri bir havuz çerçevesinde bir araya gelerek anlaşmada öngördükleri işlerini bu pool'a devrederler.

Her üyenin pool'a ne kadar iş vereceği, hasarın nasıl bölüştürüleceği, tıpkı reasürans anlaşmalarında belirtildiği gibi burada da yer alır.

Rizikonun özelliği itibarıyla tüm işlerin pool'a devri söz konusu olabileceği gibi her şirket öncelikle üzerinde bir saklama payı tuttuktan sonra kalan bölümleri de yine belli bir limite kadar pool'a devredebilmektedir.

Burada esas, şirketlerin karşılıklı iş alışverişinde bulunmalarıdır.

Ülke bazında çalışabilen bu pool'lar şirketler arası riziko dağılımı anlamına geldiği için de reasüransa ihtiyaç da azalmaktadır.

Dolayısıyla idari işleyiş de basit olduğundan masraflar azalmakta ve bu da taraflar için kolaylık sağlamaktadır.

Yapılan anlaşmaya göre %35 i kendi üzerinde tutmakta ve kalan %65 i pool a devretmektedir. Bu oran üzerinden prim ve hasar devri yapılmaktadır.

Veya %100 ü de devredilebilmektedir. (yeşilkart pool u gibi)

Her Őirket, dűzenlediĐi poliĐenin hasar tespiti kendi yapmakta ve tazminatı kendi ödemektedir.

YeŐilkart pool unda hasarlar pool tarafından yűrűtűlmektedir

Şirket, ödediği tazminat miktarını pool sekreterliğine bildirir.

Pool sekreterliĐi anlaŐma hűkűmlerine göre hasarın paylaŐımını yapmaktadır (rnekte %65 gibi)

Ancak, bazı pool anlaşmalarında hasarlar pool tarafından da ödenebilmektedir. (yeşilkart pool u)

Pool ise; kendi űzerinde kalan kısmı korumak amacıyla «hasar fazlası» blűŐmesiz reasűrans anlaŐması yapar ve űye Őirketler isterlerse bu anlaŐmaya dahil olabilirler

Pool'un kapasitesinin artması ve korunmaya ihtiyaÇ duyulması halinde hasar fazlası anlaşmasına baŐvurulabilir.

Burada műŐterek sorumluluk söz konusudur.

Yapılan pool anlaŐmasına göre; űye Őirketlerden her biri anlaŐılan oranlara göre hasarların paylaŐımını yapmaktadır.

Uygulamalar

- 1) Tek branş da yapılan pool anlaşmalarına örnek veriniz.
- 2) Tarsim havuz anlaşmasının işleyişini araltınız.

Uygulama Soruları

- 1) Pool anlaşmasına üye olan şirketleri primlerini nasıl devreder?
- 2) Pool anlaşmasına üye olan şirketler hasarlarını nasıl öderler?
- 3) Pool anlaşmasından şirketlerin kazancı nedir?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde pool anlaşmalarının özelliklerini öğrendik.

Bölüm Soruları

1. Pool uygulamalarının iki şekli aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?
(Kolay)

- A) Klasik – Reasürans
- B) Sigorta – Reasürans
- C) Koasürans – Reasürans
- D) Klasik – Sigorta
- E) Koasürans – Klasik

2. Katastrofik hasarlara yol açan rizikoların, şirketlerin mali güçlerini sarsmadan karşılanabilmesi amacıyla yapılan pool anlaşması hangisidir? (Kolay)

- A) Reasürans
- B) Koasürans
- C) Sigorta
- D) Klasik
- E) Katastrofik

3. I.Kaza Sigortaları

II.Yeşilkart

III.Uçak Sigortaları

IV.Nakliyat Sigortaları

Yukarıdakilerden hangileri için pool anlaşmaları yapılabilir? (Kolay)

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I,II ve IV
- E) I, II, III ve IV

4. Sigortacılıkta oldukça sık kullanılan “Pool” tabirinin Türkçedeki karşılığı nedir?
(Kolay)

- A) Sigorta
- B) Reasürans
- C) Havuz
- D) Kapsam
- E) Teminat

5. Pool sistemi, şirketler arası riziko dağılımı anlamına geldiğine göre reasüransa olan ihtiyaç

Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir? (Orta)

- A) Artmaktadır
- B) Azalmaktadır
- C) Değişmemektedir
- D) Yok olmaktadır
- E) Hepsi

Cevap Anahtarı:

1)A 2)D 3)E 4)C 5)B

13. REASÜRANS UYGULAMALARI

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

13.1. Bu hafta reasürans uygulamalarından örnekler öğreneceğiz.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Yangın branşı denilince ne anlıyorsunuz?
- 2) Yangın sigorta poliçelerinde genellikle kasko tipi reasürans anlaşmaları yapılmaktadır?
- 3) Yangın branşındaki reasürans anlaşmalarında komisyon oranı yüksek midir?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Yangın ve nakliyat branşlarına ilişkin reasürans uygulamaları	Yangın ve nakliyat branşlarına ilişkin reasürans uygulamalarının işleyişine ait örneklerin incelenmesi	Bu konudaki bilgi ve tecrübe kazanımı

Anahtar Kavramlar

- Yangın sigortaları
- Eksedan anlaşması
- Nakliyat poliçe reasürans çalışması

Giriş

Bu bölümde reasürans uygulamalarından örnekler hakkında bilgiler

13.1. Reasürans uygulamaları

13.1.1. Yangın Branşı

Eksedan tretesi Türkiye, KKTC ve yurt dışındaki Türk menfaatleri için geçerli olup, Eski Sovyet Cumhuriyetleri ile ilgili teminatlar eksedan tretesi için 45.000.000 ABD doları aşması halinde, lider reasürörün onayını almak kaydıyla treteye devredilebilecektir.

Flat komisyon %32,5 dur

A sigorta şirketinin yangın branşındaki konservasyonu 1.500.000 ABD doları karşılığı TL olarak tespit edilmiş ve uygulamaya 25 plenli tek eksedan tretesi ile devam edilmesine karar verilmiştir.

Ayrıca yüksek bedelli özel rizikolar için PML esası üzerinden azami 3.000.000 ABD doları karşılığı TL'ye kadar konservasyon tutularak akseptasyon limiti bir misli artırılabilir.

Örn; Sigorta Bedeli 150.000.000.-USD olan bir sigorta poliçesi düzenlendiğini varsayalım.

Konservasyon 1.500.000.- X 25 plen = 37.500.000 + 1.500.000 = 39.000.000.-USD kapasitemiz bulunmaktadır.

$150.000.000 - 39.000.000 = 111.000.000.-USD$ açık kalmaktadır

Bu da %74 oranında ihtiyar reasürans çalışmasına ihtiyaç var demektir.

Bunun yüksek bedelli «özel riziko» grubuna girdiğini varsayalım ve Sigorta Bedeli 150.000.000.-USD olan bir sigorta poliçesi düzenlendiğini varsayalım.

Bu durumda; Konservasyon 3.000.000.- X 25 plen = 75.000.000 + 3.000.000 = 78.000.000.-USD kapasitemiz bulunmaktadır.

$150.000.000 - 76.500.000 = 73.500.000.-USD$ açık kalmaktadır

Bu da %48 oranında ihtiyar reasürans çalışmasına ihtiyaç var demektir.

13.1.2. Nakliyat Branşı

Nakliyat sigortalarında sigortalanabilir menfaat, diğer sigorta branşlarına oranla çok fazla ve çok değişik olduğu için bu rizikolar reasüransı bakımından da önemlidir.

A-Emtea sigortaları

- Denizyoluyla taşınan malların sigortası,
- Karayoluyla taşınan malların sigortası,
- Demiryoluyla taşınan malların sigortası

- Havayoluyla taşınan malların sigortası,

B- Kıymet sigortaları

C- Tekne sigortaları

D- Tekne yapım (inşaat) sigortaları

E - Navlun sigortası

F - Sorumluluk sigortaları

ÖRN; Nakliyat emtea ve tekne branşındaki azami konservasyon 500.000 ABD doları karşılığı TL, kıymet branşı da 160.000 ABD doları karşılığı TL'dir.

Eksedan 10 plendir.

Emtea kıymet branşında konservasyonu koruyan excess of loss anlaşmasının özellikleri aşağıdaki gibidir.

Net konservasyon 100.000 ABD doları karşılığı TL dir.

1.kademe 100.000 ABD Doları karşılığı TL'nı aşan 100.000 ABD doları karşılığı TL'na kadar.

2.kademe 200.000 ABD doları karşılığı TL'nı aşan 300.000 ABD doları karşılığı TL sına kadar.

Görüldüğü gibi konservasyona isabet eden nihai net hasarların ilk 100.000 ABD doları karşılığı TL şirketçe karşılanacaktır.

Emtea- kıymet branşında komisyon sliding scale olarak %35 -%39 arası olup geçici komisyon %37,5 tir.

Tekne branşında reasürans komisyonu flat komisyon olarak %20 uygulanacaktır.

Tekne sigortaları ile ilgili olarak 3.500.000 ABD dolarını aşan tekne hasarları için; lider reasürörle hasar işbirliği klozu uygulamasına devam edilecektir.

Yirmibeş yaşın üstündeki tekne sigortaları için lider reasürörün onayı alınacaktır.

Tekne ile yapılan emtea sigortalarında taşımayı yapan teknenin yaşında 25 yaş sınır kabul edilecek ve üstü için lider reasürörün onayı alınacaktır.

Veya 25 yaş ve üstü tekneler için ayrıca ek prim uygulanacaktır

Emtea hasarlarında 500.000 ABD doları karşılığı TL, tekne hasarlarında ise 400.000 ABD doları karşılığı TL peşin hasar limiti olarak saptanmıştır.

Örn; Nakliyat Emtea branşında Sigorta Bedeli 10.000.000.-USD olan bir sigorta poliçesi düzenlendiğini varsayalım.

Konservasyon 500.000.- X 10 plen = 5.000.000 + 500.000 = 5.500.000.-USD kapasitemiz bulunmaktadır.

$10.000.000 - 5.500.000 = 4.500.000.-USD$ açık kalmaktadır

Bu da %45 oranında ihtiyar reasürans çalışmasına ihtiyaç var demektir.

Örn; Nakliyat Tekne branşında Sigorta Bedeli 20.000.000.-USD olan bir sigorta poliçesi düzenlendiğini varsayalım.

Konservasyon 500.000.- X 10 plen = 5.000.000 + 500.000 = 5.500.000.-USD kapasitemiz bulunmaktadır.

$20.000.000 - 5.500.000 = 14.500.000.-USD$ açık kalmaktadır

Bu da %72,5 oranında ihtiyar reasürans çalışmasına ihtiyaç var demektir.

Örn; Nakliyat Kıymet branşında Sigorta Bedeli 3.000.000.-USD olan bir sigorta poliçesi düzenlendiğini varsayalım.

Konservasyon 160.000.- X 10 plen = 1.600.000 + 160.000 = 1.760.000.-USD kapasitemiz bulunmaktadır.

$3.000.000 - 1.760.000 = 1.240.000.-USD$ açık kalmaktadır

Bu da %41,33 oranında ihtiyar reasürans çalışmasına ihtiyaç var demektir.

Uygulamalar

- 1) Yangın branşına ilişkin örnek bir reasürans çalışması yapınız.
- 2) Nakliyat branşına ilişkin örnek bir reasürans çalışması yapınız.

Uygulama Soruları

- 1) Yangın branşında eksedan çalışmasına ilişkin örnek hazırlayınız
- 2) Nakliyat branşında eksedan çalışmasına ilişkin örnek hazırlayınız

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde Yangın ve Nakliyat branşlarına ilişkin uygulama örneklerini öğrendik.

Bölüm Soruları

1. “Eksedan tretesi Türkiye, için geçerli olup, Eski Sovyet Cumhuriyetleri ile ilgili teminatlar eksedan tretesi için 45.000.000 ABD doları aşması halinde, lider reasürörün onayını almak kaydıyla treteye devredilebilecektir.” Cümlesinde boşluğa hangi kelimeler gelmelidir? (Orta)
 - A) Türkiye
 - B) KKTC ve yurt dışındaki Türk menfaatleri
 - C) Avrupa ülkeleri
 - D) İngiltere
 - E) Fransa
2. Flat komisyon ne demektir? (Kolay)
 - A) Sabit
 - B) Düz
 - C) Değişmez
 - D) Artışlı
 - E) Değişir
3. Eksedan tipi reasürans anlaşmalarında; “Plen / dilim “ ne demektir? (Orta)
 - A) Belli katları
 - B) Komisyonu
 - C) Anlaşma metni
 - D) Reasürans anlaşması
 - E) Reasürör
4. “Nakliyat sigortalarında....., diğer sigorta branşlarına oranla çok fazla ve çok değişik olduğu için bu rizikolar reasüransı bakımından da önemlidir. ” cümlesinde boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir? (Zor)
 - A) Yakın sebep
 - B) Sadece
 - C) Dolaylı işlem
 - D) Doğrudan
 - E) sigortalanabilir menfaat

5. Nakliyat emtea sigortalarında kaç türlü taşıma şekli vardır? (Orta)

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

Cevap Anahtarı:

1)B 2)C 3)A 4)E 5)D

14. REASÜRANS UYGULAMALARI

Bu Bölümde Neler Öğreneceğiz?

14.1. Bu hafta reasürans uygulamalarını öğrenmeye devam edeceğiz.

Bölüm Hakkında İlgi Oluşturan Sorular

- 1) Tarım branşında kaççeşit sigorta yapılır?
- 2) Sera sigortası neleri kapsar?
- 3) Hayvanhayat sigortaları yapılırmı?

Bölümde Hedeflenen Kazanımlar ve Kazanım Yöntemleri

Konu	Kazanım	Kazanımın nasıl elde edileceği veya geliştirileceği
Reasürans uygulamalarından örneklere devam edilecek	Reasürans uygulamaları hakkında bilgi ve tecrübe kazanımı	Bilgi ve tecrübe sahibi olmak

Anahtar Kavramlar

- Tarım sigortası
- Hayvan hayat sigortaları
- Mühendislik sigortaları

Giriş

Bu bölümde reasürans uygulamaları devam edecektir.

14.1. Reasürans Uygulamaları

14.1.1 Tarım Branşı

Dolu /Sera sigortaları (geleneksel)

Dolu sigortalarında; akseptasyon limiti köy bazında 500.000 ve ilçe bazında 5.000.000 ABD doları karşılığı TL olarak tespit edilmiştir.

Dolu trete komisyonu sliding scale olup asgari %20 olup azami %33 'tür. Geçici komisyon ise %22.5 olarak belirlenmiştir.

Konservasyonu koruyan stop-loss tretesinin özellikleri aşağıdadır:

1.kademe:Net konservasyon hasarının %100'ü aşması halinde aşan kısmın %100'e kadar olan kısmının %95'i.

2.kademe: Birinci kademeyi aşan hasarların %100'ünü karşılamaktadır.

Sera sigortalarında akseptasyon limiti köy bazında 1 milyon TL ABD doları ve ilçe bazında 8 milyon TL olarak tespit edilmiştir.

Sera trete komisyonu sliding scale olup asgari %20, azami %33'tür. Geçici komisyon ise %22.5 olarak belirlenmiştir.

Hayvan hayat sigortaları (geleneksel)

Burada akseptasyon çiftlik başına 600.000 TL, hayvan besi sigortalarında çiftlik başına 400.000 TL'dir.

Bu branştaki konservasyon ise %50 olarak devam etmektedir.

Trete komisyonu sliding scale olup asgari %20 azami %35'tir. Geçici komisyon ise %25 olarak belirlenmiştir.

Ayrıca evcil hayvan sigortası da yine bu kotpar anlaşması kapsamında devam etmektedir

Kümes hayvanları ve Hindi sigortası (geleneksel)

Burada uygulanan kotpar tretesinin kapasitesi çiftlik başına 600.000 TL olup konservasyon ise %30'dur.

Don sigortası (geleneksel)

Akseptasyon limiti ilçe başına 1 milyon, narenciye bahçeleri için 2 milyon TL toplam trete limiti ise 5 milyon TL olup konservasyon %20 olarak saptanmış ve geçici komisyonda %22.5 olarak belirlenmiştir.

Akseptasyon limiti ilçe başına 1 milyonTL, narenciye bahçeleri için 2 milyon TL toplam trete limiti ise 5 milyon ABD doları karşılığı TL olup konservasyon %20 olarak saptanmış ve geçici komisyonda %22.5 olarak belirlenmiştir.

Ülkemizde faaliyet gösteren 55 kadar sigorta şirketinden sadece 14 tanesi geleneksel tarım branşında çalışmakta idi.

Ancak 14/06/2005 tarihinde 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu ile «**TARSİM**» –Tarım Sigortaları Havuzu- kurulmuştur.

Tarım Sigortalarına ((*geleneksel*)) bölüşmeli reasürans olarak kotpar tretesi ve konservasyon hasarını da korumak üzere bir hasar oranı fazlası -stop loss- reasürans anlaşması yapılmaktadır.

Tarım branşı için dünya uygulaması olarak genelde kullanılan tek metod bölüşmeli de kotpar ve onu koruyan stop loss olmaktadır.

Tarım sektörü, dünya nüfusu açısından taşıdığı kritik önemin yanı sıra ekonomik, sosyal, siyasal, teknolojik ve kişisel risklerden yüksek düzeyde etkilenen, son derece hassas bir faaliyet sahası olarak kendine özgü bir yapıya sahiptir.

Tarımın, insanlığın beslenmesindeki fonksiyonunu etkili bir şekilde yerine getirmesi tarımsal üretimi tehdit eden risklerin yönetimiyle doğrudan ilişkilidir.

Bu nedenle, gelişmiş ülkeler, uyguladıkları çeşitli korumacılık politikaları, "Risk Yönetim Programları" ve bu programlar içerisinde önemli bir yer alan; "Tarım Sigortaları Uygulamaları" ile risk paylaşımını ve transferlerini gerçekleştirmektedirler.

Tarım sektörü, dünya nüfusu açısından taşıdığı kritik önemin yanı sıra ekonomik, sosyal, siyasal, teknolojik ve kişisel risklerden yüksek düzeyde etkilenen, son derece hassas bir faaliyet sahası olarak kendine özgü bir yapıya sahiptir.

Tarımın, insanlığın beslenmesindeki fonksiyonunu etkili bir şekilde yerine getirmesi tarımsal üretimi tehdit eden risklerin yönetimiyle doğrudan ilişkilidir.

Bu nedenle, gelişmiş ülkeler, uyguladıkları çeşitli korumacılık politikaları, "Risk Yönetim Programları" ve bu programlar içerisinde önemli bir yer alan; "Tarım Sigortaları Uygulamaları" ile risk paylaşımını ve transferlerini gerçekleştirmektedirler.

Devlet Destekli Tarım Sigortaları kapsamında hangi riskler teminat altına alınmaktadır?

Devlet Destekli Sera Sigortası

Bu sigorta ile sağlanan teminat paketi; Dolu, Fırtına, Hortum, Yangın, Heyelan, Deprem, Taşıt Çarpması, Sel ve Su Baskını, Kar ve Dolu Ağırlığı risklerinden oluşmaktadır. Risk inceleme-

değerlendirme sonucuna göre, gerekli kriterleri taşımayan seralara kısmen veya tamamen teminat verilmemektedir.

Devlet Destekli Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası

Bu sigorta, sigortalı büyükbaş hayvanlarda;
a) Sığır vebası, tüberküloz, bruselloz, şap ve BSE hastalıkları ile 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'na göre ihbarı mecburi tüm bulaşıcı hastalıklar hariç olmak üzere, her türlü hayvan hastalıkları ve gebelik, doğum veya cerrahi müdahale sonucu ölüm ile yavru atma ve yavru ölümü,
b) Her türlü kazalar, yılan ve böcek sokması,
c) Zehirli çayır otları ve yem'e bağlı zehirlenmeler,
d) Her türlü doğal afetler ve güneş çarpması,
e) Yangın veya infilâk sebebiyle meydana gelen ölümler ve mecburi kesimler, nedenleriyle sigortalının doğrudan doğruya uğradığı maddi zararı temin eder.

Devlet Destekli Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası

Bu sigorta, sigortalı küçükbaş hayvanlarda;
a) Koyun ve keçi vebası (PPR), koyun ve keçi brucellozu, şap, mavi dil, koyun-keçi çiçeği hastalıkları ile 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'na göre ihbarı mecburi, tüm bulaşıcı hastalıklar hariç olmak üzere, her türlü hayvan hastalıkları ve gebelik, doğum veya cerrahi müdahale sonucu ölüm ile,
b) Her türlü kazalar, vahşi hayvan saldırısı, yılan ve böcek sokması,
c) Zehirli çayır otları ve yem'e bağlı zehirlenmeler,
d) Her türlü doğal afetler ve güneş çarpması,
e) Yangın veya infilâk sebebiyle meydana gelen ölümler ve mecburi kesimler, nedenleriyle sigortalının doğrudan doğruya uğradığı maddi zararı temin eder.

Devlet Destekli Su Ürünleri Hayat Sigortası

Bu sigorta, sigortaya kabul edilen su ürünlerinde;
a) Sigortanın başlangıcından önce mevcut olan hastalıklar ile poliçe başlangıç tarihinden itibaren, 14 günlük bekleme süresi içinde, ortaya çıkan (paraziter, bakteriyel, mikrobiyel, viral ve mantari) hastalıklar hariç olmak üzere, her türlü hastalık, mantari) hastalıklar hariç olmak üzere, her türlü hastalık,
b) Yetiştiricinin kontrolü dışındaki kirlenme ve zehirlenmeler,
c) Her türlü doğal afet,
d) Kazalar,
e) Predatörler,
f) Alg patlaması, nedenleriyle meydana gelen ölümler ve fiziksel kayıplar sonucu sigortalının doğrudan doğruya uğradığı maddi zararı temin eder.

Devlet Destekli Kumes Hayvanları Hayat Sigortası

Bu sigorta, sigortaya kabul edilen kumes hayvanlarında;
a) 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'na göre, ihbarı mecburi bulaşıcı hastalıklar hariç olmak üzere, her türlü kanatlı hayvan hastalıklar,

- b) Her türlü kaza ve zehirlenmeler,
c) Her türlü doğal afetler,
ç) Yangın veya infilâk, sebebiyle meydana gelen ölüm, itlaf ve mecburi kesimler nedeniyle, sigortalının doğrudan doğruya uğradığı maddi zararı temin eder.

Muafiyet: Poliçede yazılı önceden belirlenmiş bir miktara kadar olan hasarların sigortacı tarafından ödenmemesi ve/veya belirlenmiş o miktardan daha yüksek hasarların o miktar tenzil edildikten sonra ödenmesi şekline muafiyet uygulaması denir.

14.1.2. Kaza Branşı

Son olarak bir de kara taşıtları kasko sigortalarında tıpkı tarımda olduğu gibi uygulanan yöntemin yine kotpar olduğunu ve konservasyon hasarının burada da hasar fazlası anlaşmaları ile teminat altına alındığını söylemek doğru olacaktır.

Burada artık uzun listelerle karışıklığa sebep olmamak için tarım branşına giren çeşitli riziko guruplarının konservasyon tablolarına yer vermiyoruz.

Uygulamalar

- 1) Tarım sigortaları havuzu Tarsim ürünlerini araştırınız. www.tarsim.org.tr
- 2) Kaza sigortalarında reasürans uygulamalarını kendi aranızda tartışınız

Uygulama Soruları

- 1) Bitkisel sigortalarda komisyon oranı sizce ne olmalıdır?
- 2) Hayvan hayat sigortalarında komisyon oranı sizce ne olmalıdır?
- 3) Kaza sigortalarında hangi tip reasürans çalışılır?

Bu Bölümde Ne Öğrendik Özeti

Bu bölümde reasürans uygulamalarından örnekleri öğrenmeye devam ettik.

Bölüm Soruları

1. Tarım Sigortaları Kanunu ile «TARSİM» –Tarım Sigortaları Havuzu- ne zaman kurulmuştur? (Orta)
 - A) 2003
 - B) 2004
 - C) 2005
 - D) 2006
 - E) 2007

2. “Tarım branşı için dünya uygulaması olarak genelde kullanılan tek metot bölüşmeli de kotpar ve onu koruyan olmaktadır” cümlesinde boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir? (Zor)
 - A) Kot par
 - B) Stop loss
 - C) Konservasyon
 - D) Open cover
 - E) İhtiyari

3. “Tarım sektörü, dünya nüfusu açısından taşıdığı kritik önemin yanı sıra ekonomik, sosyal, siyasal, teknolojik ve kişisel risklerden yüksek düzeyde etkilenen, son derece hassas bir faaliyet sahası olarakbir yapıya sahiptir. “ cümlesinde boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir? (Orta)
 - A) Bitkisel
 - B) Doğal olarak
 - C) Mavi yeşil
 - D) Kendine özgü
 - E) Sadece

4. “Tarımın, insanlığın beslenmesindeki fonksiyonunu etkili bir şekilde yerine getirmesi tarımsal üretimi tehdit eden risklerin yönetimiyle ilişkilidir.” cümlesinde boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir? (Kolay)
 - A) doğrudan
 - B) sadece
 - C) tepeden
 - D) dolaylı
 - E) kesinlikle

5. Devlet Destekli Tarım Sigortaları TARSİM kapsamındaki ürünlerden midir? (Kolay)

- A) hayır
- B) olabilir
- C) evet
- D) belki
- E) kesinlikle

Cevap Anahtarı:

1)C 2)B 3)D 4)A 5)C

KAYNAKÇA

REASÜRANS – Çetin ALANYA

REASÜRANS – Hilmi ACINAN